



Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 50 (1831)

П'ятниця, 12 грудня 2014 р.

Видався з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна



У ТРУСКАВЦІ ВІДБУВСЯ ПЕРШИЙ З'ЇЗД ВОЛОНТЕРІВ УКРАЇНИ

Нещодавно у Трускавці відбувся Перший з'їзд волонтерів України. Звичайно, з'їхатися представникам усієї України було неможливо, але все ж багато областей було представлено: Київ, Черкаси, Чернівці, Одеса, Донбас. Головне, що зроблено початок. Як очевидець можу стверджувати, що ядро волонтерського руху цілком кваліфіковане. Непросту справу координації і єднання волонтерів усієї країни воно повинно потягнути, хоч на все потрібен, звичайно, час. А поки що коротко розповім про подію.

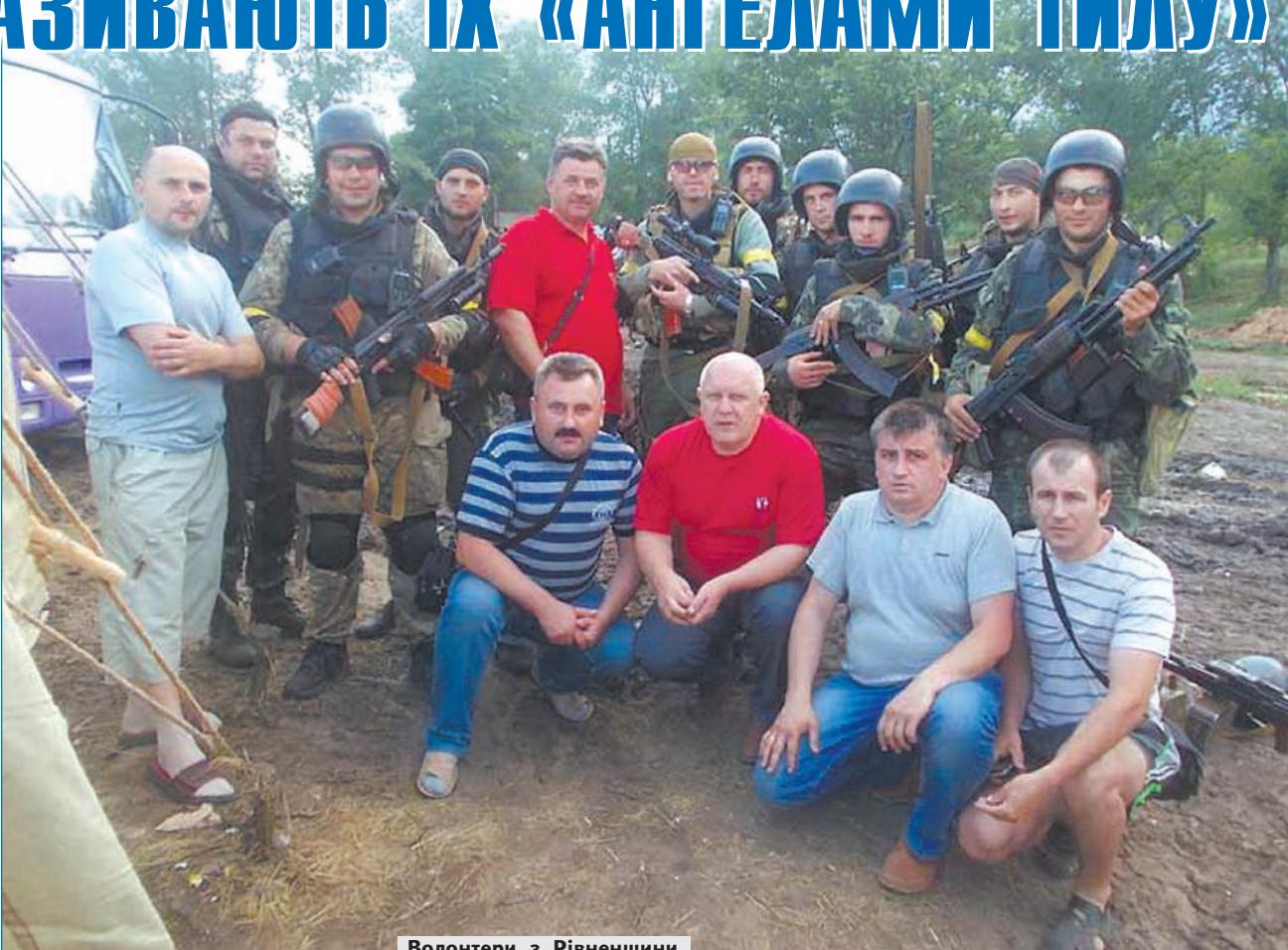
Оскільки з'їзд відбувався в санаторії «Конвалія», то спочатку перед учасниками виступив директор закладу Володимир Нагірний. Він тепло подякував «ангелам тилу» за великий внесок у перемогу і висловив упевненість, що Україна рано чи пізно повернеться в свої звичні кордони — «від Сяну до Дону». Заступник мера Трускавця Юрій Яворський також дав зрозуміти, що курортне місто завжди підтримуватиме корисні всеукраїнські почини. Потім делегатам зачитали декілька вітальних листів, у тому числі і від львівського міського голови Андрія Садового.

«...УСЯКОМУ СТАРЦЕВІ Й УБОГОМУ ПРИХОДИТИ НА КНЯЖИЙ ДВІР»

Мер Львова згадав про перші благодійні акції київських князів, зокрема, й хрестителя Русі князя Володимира, який пропонував «усякому старцеві й убогому приходити на княжий двір, брати їжу й пиво та гроши з казни». Особисто мене ця коротка фраза, витягнута з нашої історичної минувшини (дobre, що не загубилася і не припала пилом за тисячу років), зачепила за живе. Виявляється, і тоді TAKE було? Навіть «гроши з казни»... Якщо це не була близькуча піар-технологія, то що могло бути поштовхом для подібних акцій милосердя? Державницький інтерес? Вплив християнської ідеології, яка поступово стала ідеологічним фундаментом Київської Русі? Скоріш за все, — останнє. Но потім згадувалося і про меценатство Петра Сагайдачного, гетьмана Івана Мазепи, митрополита Андрея Шептицького... А чи не звідти, з християнства, бере початок все те позитивне, що згуртувало нас на Євромайдан?

ДОБРО СТРУКТУРИЗУВАЛОСЯ НА МАЙДАНІ

Здається, саме в квітні я познайомився з лікарем Зеновієм Допілкою, на якому трималася (принаймні мені так здалося) чи не вся медична служба Майдану. З радістю відзначив про



Волонтери з Рівненщини

себе, що Зенек і тепер не втратив активності, мало того — є одним з головних організаторів з'їзду. Бо тут є своя логіка. Звичайно, бої на київських барикадах давно відгриміли, та все ж вони залишили свій глибокий слід. Багато поранених та скалічених людей були вимушенні лікуватися в різних медичних установах України. Декому навіть пощастило пройти курс лікування за кордоном. Але залишилися ще ті, хто потребував фізичної та психологічної реабілітації, — а це також сотні й сотні людей... I ось тут медики Майдану, які взяли на себе шляхетну місію турботи про життя і здоров'я бійців самооборони, виявилися на висоті. Вони почали активно з'язуватися з реабілітаційними центрами та сана-

торіями країни. Зеновій Допілка та Сергій Петришин вийшли на мера Трускавця. Понад вісімдесят євромайданівців вийшли тоді на реабілітацію в Трускавець, двадцять чоловік отримали безплатне лікування в Трускавецькій міській лікарні. Може, Трускавець був випадково. І в масштабах країни, це не так вже й багато... Але ж ідея запрацювала! Далі волонтери лише розвивали свій успіх. Поштовхів не бракувало, найпотужнішим стимулом, як це не сумно звучить, була війна на сході України. І тепер, виступаючи перед делегатами з'їзду, Зеновій Допілка сказав, що нинішня війна є фактично «війною волонтерів проти російських загарбників».

(Продовження на 6-7 стор.)



УКРАЇНСЬКУ МОВУ ВИГАНЯЮТЬ З КРИМСЬКИХ ШКОЛ

Українську вивіску з Української гімназії здерли. Тепер така...



Ще рік тому все українське тут було, принаймні, не під конем... (Фото А. Саніка)

Добігає кінця друга чверть, а в багатьох кримських школах, незважаючи на запевнення «влади», досі так і не забезпечили викладання української мови. На початку навчального року у школах проводили опитування батьків і обіцяли бажаючим організувати навчання їхніх дітей української мови.

«Напередодні 1 вересня на батьківських зборах вчителька запитала: хто хоче, щоб діти продовжували вивчати українську мову? Підняли руки половина батьків. А в класі в нас 35 дітей, — розповідає мама другокласника Олена. — Перша чверть минула, але української так і не було. А коли ми запитали директора — чому, він відповів, що треба було писати заяви, бо плани на навчальний рік вже затверджені. Але ж у вересні нам ніхто не казав писати заяви! Це з наміром зробили, я гадаю. Адміністрація, мабуть, злякалася такої кількості бажаючих вивчати українську мову».

«Нам у вересні роздали бланки заяв на вивчення

української та кримськотатарської мов. Ми записали доньку на обидві, — каже Сергій, батько учениці 3-го класу однієї з сімферопольських шкіл. — Українська їй подобалася, вона із задоволенням вивчала її. В нас, і у вчительки питала — чому її тепер нема. То кримськотатарську у другій чверті почали викладати, а українську нема досі».

Сергій з'ясував — у школі, де навчається його донька, приблизно третина батьків написали заяви на вивчення української мови. «У кожному класі знайшлися бажаючі. Адміністрації кажуть — українська буде, але коли — ніхто сказати не може».

А от батькам учнів школи-ліцею, яка ще донедавна називалася ім'ям «10-річчя Незалежності України», вже оголосили — мови тут не буде. Буцімо з цілої школи бажання вивчати українську висловили лише троє людей.

«Я дуже засмутилася, коли дізналася, що в школі більше

не буде української мови, — розповідає Катерина, мати учня 6-го класу. — На початку року, коли адміністрація запропонувала написати заяву на вивчення додаткової мови, навіть не могли подумати, що так буде. Зараз минула вже майже половина навчального року, і зрозуміло, що батьків обдурили. Шкода, що дитина не може вивчати українську мову».

«Ця негласна заборона на вивчення мови обмежує наших дітей, — обурюється Олена. — У цьому віці їм легко йде навчання. Мій син із задоволенням ходив на українську, йому подобалося, і він розгублено поставився до того, що занять більше не буде. Я вважаю, — чим більше мов, тим краще. Була б можливість, вивчали б і кримськотатарську».

(Продовження на 9-й стор.)





**КРИМСЬКА
СВІТЛИЦЯ**

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка,
трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта» «БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ»

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди по-
діляє думки авторів публі-
кацій, відповідальність за
достовірність фактів не-
суть автори.

Рукописи не рецензують-
ся і не повертаються. Ли-
стування з читачами - на
сторінках газети.

Матеріали для друку
приймаються в електрон-
ному вигляді. Редакція
залишає за собою право
скорочувати публі-
кації і редагувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь,
вул. Гагаріна, 5,
2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
http://svitlytsia.crimea.ua

Віддруковано в ТОВ
«МЕГА-Поліграф»,
м. Київ, вул. Марко
Вовчок, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
e-mail: office@mega-
poligraf.kiev.ua
Тираж — 5000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне
газетно-журналне
видавництво»

03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1,
тел./факс
(044) 498-23-65
Р/р 3712800300584
в УДКСУ у м. Києві
МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavnicstvo@gmail.com

Розповсюдження,
передплатна, реклама:
тел. +38(044) 498-23-64;
+38 (050)310-56-63

АРСЕНІЙ ЯЦЕНЮК ПРЕДСТАВИВ ПРОГРАМУ ДІЯЛЬНОСТІ УРЯДУ

У вівторок, 9 грудня, Кабінет Міністрів України ухвалив програму своєї діяльності на 2015-2016 роки. Документ оприлюднений на Урядовому порталі.

Програма діяльності Кабінету Міністрів України, зокрема, у першому кварталі 2015 року планує ухвалити новий закон про державну службу, закон про децентралізацію повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю, зміни до Бюджетного та Податкового кодексів.

Також протягом року планується внесення змін до Податкового кодексу, які включають в себе скорочення кількості податків з 22 до 9, дво-кратне зменшення ставки єдиного податку тощо.

У соціальній сфері планується реалізація, зокрема, таких нововведень: ліквідація неефективних пільг, переїзд до адресності та монетизації пільг, оподаткування високих пенсій тощо.

У сфері реформування МВС заплановано ухвалення но-

вого закону про поліцію і створення Державного бюро розслідувань. Також внесення змін до Кодексу про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу буде запроваджено підвищення відповідальності за виплати зарплати «в конвертах».

Нова економічна політика уряду, зокрема, містить демонополізацію економіки, подвоєння обсягів українського експорту, підготовку угод про режим вільної торгівлі з Канадою, Туреччиною, Ізраїлем, Радою співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ), Економічним співтовариством держав Західної Африки (ЕКОВАС), іншими країнами, впровадження нової системи адміністрування ПДВ тощо.

Реалізація нової політики управління державною власністю передбачає, зокрема, запровадження ефективного управління об'єктами державної власності, за участі

міжнародних аудиторських компаній до аудиту ключових державних компаній і усунення чиновників від управління державними компаніями.

До того ж у новій політиці енергетичної незалежності планується досягнення енергетичної незалежності, запровадження ринкових тарифів в енергетиці, реформа субсидій, диверсифікація джерел постачання енергоносіїв.

Також планується реформа системи охорони здоров'я, відродження національно-патріотичного виховання, створення нових джерел фінансування культури, інтеграція науки та освіти, створення інноваційних парків, реформування дошкільної, позашкільної, середньої, професійно-технічної освіти згідно з європейськими стандартами.

Як зазначив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк, «кінцева мета — членство України в ЄС. Але для досягнення цієї мети потрібно пройти серйозні випробування, потрібно провести радикальні зміни, потрібно змінити Україну, зробити її європейською».

Позаблоковий статус України буде скасований, і держава прийме новий закон про основи внутрішньої і зовнішньої політики. Про це на засіданні Кабінту заявив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк, передає кореспондент «Укрінформу».

«Той закон, який був ухвалений як хабар росіянам, а саме так званий позаблоковий статус України, повинен бути скасований. Україна прийме новий закон про основи внутрішньої і зовнішньої політики, де буде скасований позаблоковий статус, і українське військо повинне відповісти стандартам НАТО», — сказав він. З цією метою, за його словами, Україна широку затверджуватиме річний цільовий план дій Україна-НАТО. «ЄС. НАТО... ЩО ПОСИЛИТЬ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ?» — ЧИТАЙТЕ стор. 5.

НА ОБОРОНКУ ПОТРІБНО НЕ МЕНШЕ 5% ВВП

На забезпечення національної безпеки та оборони України необхідно витрачати близько 5% ВВП. Про це заявив під час засідання уряду Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк, передає кореспондент «Укрінформу».

«Ключовий пріоритет — це національна безпека й оборона і фінансування силових відомств. Ми поставили для себе доволі амбітну мету — до 5% ВВП повинно спрямовуватися на національну безпеку та оборону, правоохоронну діяльність», — сказав він.

За словами Арсенія Яценюка, уряд готове новий законопроект про державний бюджет, де вже в 2015 році намагатиметься досягнути цієї мети.

У КРИМУ НАЗВАЛИ ВИНУВАТЦЯ ВИСOKИХ ЦІН НА РОСІЙСЬКІ ПРОДУКТИ

У Керчі відбулося війсьне засідання так званої «Ради міністрів Криму», на якому «міністр економічного розвитку» Криму Микола Коряжкін заявив, що ціни на російські продукти вище українських у 1,5-2 рази, повідомляє Керч.ФМ.

«Ціна українського масла — 54 рублі, російського — 75-81 рублі. Практично в 1,5-2 рази вище... Ми розмовляли з постачальниками і дізналися, в чому причина, — це переправа. Тому що транспорт стоїть тижнями в один бік, а потім в інший бік», — повідомив Коряжкін.

ТИМ ЧАСОМ...

БЕЗ ВОДИ Й ХАРЧІВ, ЗАТЕ «КРИМНАШ»?

Депутати «Держради» Криму оголосили 16 березня — день проведення так званого референдуму, після якого Росія анексувала півострів, небробочим днем. Цю дату тепер відзначатимуть як «День Республіки Крим».

Згаданий законопроект ухвалено в першому читанні на засіданні кримського «парламенту» 10 грудня. «За» проголосували 65 із 65 присутніх депутатів, повідомляє кореспондент «Крим.Реалії».

«Встановити 16 березня Днем Республіки Крим та оголосити його небробочим, святковим днем. У випадку, коли цей день випадає на суботу або неділю, перенести вихідний на наступний після святкового робочий день», — сказав перший «віце-спікер» Криму К. Бахарєв.

У відповідь так званий «голова» Криму Сергій Аксёнов висловив надію, що після його приїзу на перевірку все зміниться.

Також Коряжкін заявив, що, крім продовольчих магазинів, були обстежені кілька підприємств, які займаються будівельними матеріалами, і було виявлено, що ціни на будматеріали подорожчали вдвічі, що може скрутити кількість запланованих капітальних ремонтів.

ОКУПАНТИ ВІЗНАЛИ, ЩО БЕЗ КАНАЛУ — НІКУДИ, «ХОЧ ВЕСЬ КРИМ РОЗБУРИ»

Без запуску Північно-Кримського каналу, який забезпечував близько 85% потреб півострова у воді, не може бути й

мови про зрошення сільськогосподарських земель.

Про це заявив голова Держкомітету з водного господарства і меліорації Криму Ігор Вайль, передає «События Крыма».

«Хоч ми весь Крим розбудимо, але не отримаємо таку кількість води, щоб наші сільськогосподарські підприємства працювали хоча б у короткому обсязі», — сказав він. За його даними, площа зрошуваних земель у Криму становить близько 150 тис. га. У 2014 році організувати полив сільськогосподарських культур зуміли тільки на 17,7 тис. га.

Нагадаємо, раніше Україна забезпечувала до 85% потреб Криму в прісній воді через Північно-Кримський канал, що йде від Дніпра.



За його словами, оголошена дата «референдуму» святом підкреслює особливий статус цього дня для Криму і відіграє «об'єднуючу роль для всього кримського співтовариства», незалежно від національності та віросповідання. Депутати зустріли голосування за цей законопроект оплесками.

* * *

16 березня 2014 року за результатами так званого ре-

ферендуму, який пройшов на території Криму і Севастополя, Росія включила півострів до свого складу. Ні Україна, ні Європейський Союз, ні США не визнали це голосування і вважають, що Крим Росія анексувала.

Після цього США і Європейський Союз ввели низку економічних санкцій відносно Росії. Захід продовжує наполягати на тому, що Крим є частиною України.



ЯК КРИМСЬКА «ВЛАДА» В ДЕНЬ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ПРАВА «ЗАХИЩАЛА»...

«Влада» анексованого Криму заборонила проведення в Сімферополі масових заходів, присвячених Міжнародному дню захисту прав людини, який щорічно відзначають у світі 10 грудня.

Співробітники силових структур Росії попередили представників Меджлісу кримських татар і кримськотатарських громадських організацій про відповідальність за спроби вийти на мітинг на захист прав людини. Причому представники «прокуратури», ФСБ і МВС прийшли до кав'яні, де перебували координатори Комітету захисту прав кримськотатарського народу, і зачитали застереження про заборону на проведення мітингів 10 грудня. Відео того, як активістам зачитують застереження, у Facebook розмістив активіст Куртейл Абдулаев.

Координатор комітету, член Меджлісу кримськотатарського народу Ескендер Барієв вказав на те, що раптова поява «прокуратури» і ФСБ в кав'яні свідчить про стеження з боку силових структур.

«Сьогоднішня раптова поява в кав'яні, де ми перебували, співробітників прокуратури, МВС і ФСБ підтвердила той факт, що наші телефони прослуховуються і за нами стежать», — заявив він.

У з'язку з цим координатори Комітету з захисту прав кримськотатарського народу Ескендер Барієв, передає кореспондент сайту «Крим.Реалії». Під час прес-конференції провокатори, намагаючись її зірвати, підбігли до активістів і, вигукуючи лайливі слова, облили їх зеленою (на фото). Потерпілі Барієв і Кадиров написали заяву в правоохоронні органи за даним фактом, працює поліція.

Центр Сімферополя 10 грудня був оточений силовиками, вхід і вихід на площу здійснювався через рамки металошукачів...

КОЖЕН РОСІЯНИН МАЄ ЗНАТИ: ВСЕ ЦЕ — КРИМ

Це буде досить короткий



П'ятниця, 12 грудня 2014 року

У КІЄВІ ПРЕЗЕНТОВАНО «СТРАТЕГІЮ ПОВЕРНЕННЯ КРИМУ»

9 грудня в приміщенні «Майдану закордонних справ» у Києві відбулася прес-конференція «Стратегія повернення Криму».

Експерти «Майдану закордонних справ», кримські активісти Юрій Смілянський та Олексій Куроп'ятник розповіли про те, які передумови створила Україна для повернення анексованого Криму, та про конкретні кроки, які необхідно зробити для досягнення цієї мети, під час проведення презентації «Стратегія з повернення Криму до складу України» за участі благодійного фонду «Майдан закордонних справ».

Головна мета презентованої стратегії полягає в комплексній праці всіх компонентів держави: військового, економічного, гуманітарного, ідейного, правового.

«Одна з особливостей нашої стратегії полягає в тому, що вона охоплює можливі дії та взаємодії для низки гравців. Ми далекі від думки, що тільки держава може повернути Крим до складу України. Ми впевнені, що якщо держава взаємодіятиме з міжнародною спільнотою, а насамперед — з українським суспільством, це станеться швидше», — сказав представник «МЗС» під час прес-конференції.

Головний наголос стратегії робиться на економічну та гуманітарну ізоляцію півострова від материкової України. Експерти пояснюють це тим, що відсутність постачань провіант та економічні зміни стануть тактичним кроком в економічній війні з Росією. «Крим не може економічно існувати без України. Це є наш сильний аргумент. Крим не здатен існувати окремо як економічне утворення», — сказав експерт фонду «Майдан закордонних справ» Олексій Куроп'ятник.

Основні сектори економічної блокади: туризм, енергетика, постачання води та харчів, транспортне сполучення з континентом. Стратегія сприятиме праці малого бізнесу та протидіятиме праці великих компаній на півострові. «Ми виходимо з того, що той малий бізнес, який працює на території Криму в рамках оперативного життезабезпечення, має лишатися. Якщо людині треба купити харчів, вона може сісти в машину, вийхати на материкову територію України та купити все потрібне там. Забезпечувати можливість великим мережевим компаніям отримувати прибутки, не сплачуючи податків в Україні, будучи резидентами України і маючи підприємство — резидент країни-окупанта — неприпустимо», — пояснює кримський економіст Юрій Смілянський.

Головні тактичні кроки, які, на думку експертів, протидіятимуть ходам з боку країни-окупанта:

— вплив на погіршення економічного становища в Криму, зниження рівня життя;

— створення атмосфери повного несприйняття відпочинку в Криму серед громадян України;

— позбавлення кримських підприємств права вилову риби в усій акваторії водних просторів.

Експерти заявляють, що зарушилися підтримкою кримчан для реалізації «Стратегії повернення». «Кримчани і в соціальних мережах, і приїжджаючи на материкову Україну, кажуть: «Чому ви нічого не робите? Ми готові терпіти. Ми хочемо, щоб Крим повернувся до України». У зв'язку з погіршеним становищем, яке сьогодні складається в Криму, прибічників цієї ідеї стає більше», — каже Юрій Смілянський.

Автори стратегії також додають, що розраховують на реалізації цього плану лише на сили держави не варто. «З огляду на певні причини Україна наразі не використовує залежність Кримського півострова від материкової частини України у створенні умов для вирішення питання деокупації. Рішення, що приймаються окремо (Закон про вільну економічну зону в Криму, Постанова НБУ № 699), діють висувереч інтересам у цьому питанні», — додає Олексій Куроп'ятник.

«Для реалізації цілей необхідно створити образ Автономної Республіки Крим з урахуванням її національних особливостей, сформувати Уряд АРК у вигнанні й паралельно призначити керівника цього виконавчого органу в Криму. На нашу думку, він повинен мати рівень віце-прем'єра для того, щоб координувати працю всіх міністерств», — додав Юрій Смілянський.

<http://crimeanua.wix.com/main>
З повним текстом «Стратегії повернення Криму» можна ознайомитися на офіційному сайті «Майдану закордонних справ»: <http://crimea.mfaa.org/strategy>

№ 26

от 10 декабря
2014 года



Кілька місяців тому в сімферопольській рекламній газеті «Городок» у розділі «Робота» було опубліковане оголошення, в якому між робочими професіями (фермери, механизатори, робітники) замаскували повідомлення про формування «козачого бойового підрозділу» — цілого дивізіону (див. «КС» № 35 за 29 серпня). Отаку «роботу» пропонували кримчанам. А ось свіжий, грудневий номер «Городка» — і тепер ось таке оголошення.

Коментарі, як кажуть, зайдіть...

НУЖНА ПОМОЩЬ!

Призываємо помочь раненым ополченцам Новороссії, состоящим на лечении в Крыму.

Необходимо: костыли, инвалидные коляски, консервы, закатки, соки, сигареты, предметы гигиены, лекарства. Собранные помощь вы сможете передать нуждающимся лично в руки.

Также приглашаются люди, могущие помочь в вопросах реабилитации и протезирования. Приветствуется также любая другая помощь.

Тел.: +7-978-720-76-87



Крим - наш дім!



Окупація Криму поставила чимало запитань і перед українською, і перед російською громадськістю, — питань поки цілком теоретичних, але фундаментальних. Що, власне, з Кримом робити, якщо не мислити, як Путін, доцілізованим чином? Як нормалізувати ситуацію і повернутися до правових або хоча б логічних підстав, настільки різчуче попраніх? Подумати варто відраз, щоб завали із злочинів і поламаних доль можна було розчистити, не залишаючи шкідливих паростків на майдані.

Звичайно ж, усі можливі заходи будуть реалізовуватися після звільнення Криму і повернення Російської Федерації в свої кордони. Але що робити потім? І як буде відбуватися звільнення? Обидва останніх запитання пов'язані між собою, звісно ж. І вже зараз у Росії з'являються заяви, де презентуються бачення цих «постпугінських» стратегій. З такими заявами виступили російські політики демократичного табору, і підштовхнули їх до цього спічі Навального та деяких інших росіян, мовляв, Крим повернати не треба.

У партії «Яблуко» вважають, що все ж треба. Але водночас супроводити це повернення референдумом про те, де хочути жити кримчани — у Російській Федерації, Україні або незалежно. У партії вважають, що такий референдум має «повністю відповідати українському законодавству та міжнародно-правовим нормам» і «бути узгодженим з Києвом, органами влади Криму, Москвою, ЄС, ОБСЄ та ООН».

Дещо раніше з подібною ідеєю — «повторного референдуму в Криму» — виступив письменник і опозиціонер Борис Акунін. Тоді це здалося новим. Схоже, ідея вже кілька місяців витала в повітрі й в головах демократичної частини москвичів.

Більш розгорнуто виклав подібний план російський соціолог і політолог Ігор Ейдман на сторінках сайту kasparov.ru. На його думку, після формальної та категоричної відмови Росії від Криму потрібний «перехідний період терміном в один рік», і в цей рік «управління півостровом здійснюється міжнародною адміністрацією, яка

включає представників України, Євросоюзу (або ООН) і нової влади Росії». Після цього, на думку Ейдмана, слід провести вибори в кримські органи влади, а вже новий парламент Криму отримає право проводити референдум, але не раніше, ніж через рік. При тому автор пропозиції вважає, що в Криму мають зберегтися військові бази РФ, куди слід відвісти всі російські військові сили з решти кримської території.

Що ж, наміри благі. Але все ж, розмірковуючи послідовно, ми переконуємося, наскільки вони далекі від в-

до порушення Конституції.

Окупація має закінчувати поверненням доокупаційного стану плюс стягненням усіх обчислюваних втрат від неї — тільки так і не інакше.

Уявивши, що Москва з доброю волею відмовилася від Криму, Києву та українським громадянам слід насамперед забезпечити можливість російським громадянам, що оселилися зараз у Криму, покинути його і повернути вкладення, якщо такі є, — але це не повинно стосуватися юридичних осіб, тільки фізичних. Прості громадяни, які повірили Путіну і купили в Криму квартири, зага-

національних. Спостерігачів з міжнародних організацій і, звичайно, ЄС слід наполегливо запрошувати, але по можливості перешкоджати їхній ангажованості Москвою, як то відбувається зараз з місією ОБСЄ на південному сході. Представники Росії на цей період потрібні, і в цьому Ейдман має рацію, — але тільки для злагодженії передачі справ.

Після слід розробити і проводити програму постокупаційної терапії — і громадянам, і держструктурам. Нова модель економіки. Й історії успіху інвестицій, і міжнародні конференції, мовляв, «Крим починає з чистого аркуша». Але це зовсім вже далека перспектива.

Та й взагалі, за яких обставин відбудеться повернення? При живому Путіні або померлому, за яких його спадкоємців — демократичних або шовіністів, при якому морально-економічному стані Росії? А як ми будемо залучати до процесу наших західних колег? Путінь безліч, проте мати хоча б приблизний план подальших після повернення дій потрібно. Або хоча б потрібно думати про це. У Росії, як бачимо, вже почали.

На завершення скажу, що буквально цими днями з'явилися чутки про те, що Путін думає про новий кримський референдум, чесний і прозорий, зі спостерігачами з ОБСЄ, і навіть обговорює його з тими лідерами Євросоюзу, хто з ним ще говорить. Як це зрозуміти, якщо ця інформація вірна? Як шлях до міжнародної легалізації анексії або як метод відмовитися від Криму? Але все ж деякі зрушения в кримському питанні слід очікувати, — якщо дійсно такі сміливі ідеї у Путіна в голові є.

Андрій КИРИЛОВ,
кримський оглядач

ЯК НАМ ОБЛАШТУВАТИ КРИМ ПІСЛЯ ОКУПАЦІЇ

мог права і, врешті-решт, справедливості. Наведені матеріали — всього лише начерки, нехай і концептуальні, і коли діде до справи, їх можна буде згадати, а можна за- бути.

Перш за все, з чого шановні росіяни взяли, що вирішенням проблеми «повернення Україні Крим» має стати «референдум» населення? До того ж такий, що «відповідає українському законодавству»? Згідно з законом України право на референдум з питання відділення чи входження області або села куди б то не було вирішується на загальнонаціональному рівні. І при тому не передбачається будь-яких спостерів, із застосуванням до них норм відповідальності в діапазоні від тюремних термінів за зраду до позбавлення права обійтися — за Укроїною.

Ідея з референдумом, яка видається здалеку вдалою, нехороша в корені, тим більше, коли в його організації та проведенні візьме участь «нова влада Росії». Вважати теперішніх захоплення колаборантів, із застосуванням до них норм відповідальності в діапазоні від тюремних термінів за зраду до позбавлення права обійтися — за Україною. Вибори проводяться.

Новий склад парламенту, якщо ухвалить рішення, вільний розширювати або звужувати автономію, змінювати її характер, наприклад, на кримськотатарську, а також ініціювати різного роду референдуми аж до загально-

лентину Шведюк призначили фельдшером аварійно-рятувально-го загону спеціального призначення Управління ДСНС України у Чернівецькій області. «Валентина Шведюк є кваліфікованим фахівцем у медичній галузі, і її досвід обов'язково допоможе в наданні допомоги людям», — зазначив начальник Управління ДСНС України у Чернівецькій області, полковник служби цивільного захисту Валерій Парпаць.

«Усі мої пошуки закінчувалися невдало і я вже не сподівалася, що мені вдасться знайти роботу. В цей момент мені прийшли на допомогу рятувальники, за що я широ віячна керівництво Управління ДСНС України у Чернівецькій області», — сказала Валентина Шведюк.

<http://www.bukinfo.com.ua>



СЛОВО — ЗБРОЯ!
ДО КРИМУ

Ти для мене чужим
І не став, і не станеш.
Ти іще триколори
З обличчя зірвеш.
Тільки зараз так сліпо
Довіривсь оманам
Твій затъмарений шлях,
По якому бредеш.

Ти прозрієш іще.
Дзвін над морем ударить.
Сонце правди засяє
По всіх берегах.

Зрозумієш тоді,
Що говорять татари,
У яких Україна
Скреса на вустах.



«ЦЕ – МАЯЧНЯ ІДІОТІВ...»

КРИМСЬКА БІБЛІОТЕКА ВТРАТИТЬ «УКРАЇНСЬКЕ» ІМ'Я?

Кримська республіканська установа «Універсальна наукова бібліотека ім. І. Я. Франка» після ліквідації почне працювати як Державна бюджетна установа культури Республіки Крим «Кримська республіканська універсальна наукова бібліотека». Про це йдеться на сайті бібліотеки. Таким чином, бібліотека втратить ім'я українського письменника Івана Франка, на честь якого була названа в 1956 році.

Згідно з опублікованою інформацією, головою ліквідаційної комісії є директор установи Людмила Дроздова. Рішення про ліквідацію прийнято на підставі розпорядження «ради міністрів» Криму від 19 серпня 2014 року. Яких-небудь інших подробиць на сайті не повідомляється.

«Крим.Реалії» звернулися за коментарями до прес-служби «міністерства культури» Криму, в підпорядкуванні якого перебуває бібліотека ім. Франка, щоб з'ясувати, чому бібліотеку збираються переіменувати, прибривши з назви ім'я українського письменника. У відомстві пообіцяли прокоментувати ситуацію пізніше, однак досі інформацію так і не надали.

З'ясувати думку керівництва бібліотеки з цього приводу також не вдалося. Секретар у приймальні установи пояснила кореспонденту «Крим.Реалії», що директор на місці відсутній, а його заступник зараз перебуває на лікарняному. Крім них, за словами секретаря, ніхто не зможе відповісти на поставлені запитання. Вона також додала, що поки рано говорити про переіменування бібліотеки, а всю офіційну інформацію з цього приводу запропонувала відстежувати на офіційному сайті бібліотеки або на сайті «міністерства культури» республіки.

Тим часом, одна із співробітниць закладу на умовах анонімності повідомила кореспонденту «Крим.Реалії», що наразі процес перереєстрації бібліотеки в нових умовах нібито призупинений. «До нас приїжджаю люди з Москви, пояснювали, що і як, але більше нічого не відбувалося. Ми поки самі перебуваємо в невіданні», – сказала співрозмовниця. На запитання, як вона особисто ставиться до переіменування бібліотеки, співробітниця, посміхнувшись, відповіла: «Мені все одно, аби була робота і платили зарплату».

Один з літніх відвідувачів бібліотеки, до якого «Крим.Реалії» звернулися із запитанням про його ставлення до можливого пере-



Л. Грач

– з російського, то – за переіменування вулиць, тепер – бібліотеки, – обурився Грач. – У Криму – бардак, злідні, безробіття. У Криму на кожному кроці корупція, куди не ступи, а їм тільки давай ось цією ахінею займатися. Це – маячні ідіотів».

Опитані кореспондентом «Крим.Реалії» політики з протилежних таборів виявилися єдині в думці: в переіменуванні бібліотеки немає необхідності.

У минулому керівник кримської організації Конгресу українських націоналістів Василь Овчарук, який відразу після «референдуму» був



В. Овчарук

змушеній вийти із Сімферополя, вважає, що таким чином влада хоче «викреслити в Криму все, що пов'язане з Україною». «Я вважаю, що сьогодні кремлівська влада, яка має повний вплив і управле з Москвою Кримом, намагається будь-який зв'язок півострова з Україною розірвати, викреслити все в назвах, повністю викреслити весь період перебування Криму у складі України, щоб не відчувається ніде, що тут є українське, що тут є пов'язане з Україною, з відомими і видатними українськими людьми. Це і є послідовна політика Кремля і тих опричинників, які перебувають на території Криму», – сказав В. Овчарук.

Перший секретар комітету Кримського республіканського відділення партії «Комуністи Росії» Леонід Грач ініціативу влади щодо переіменування бібліотеки назвав «ідіотизмом хворих, який приведе до біди». «То вони з українського театру зняли назву (українську), то



Р. Теміргаліев

ДО РІЧНИЦІ «СОБРАНІЯ». ДЕНЬ ГАНЬБИ І ЗРАДИ?

Коли у Києві починається Майдан, у Севастополі розпочалася анексія духовності українського флоту. 29 листопада минув рік, відколи прес-служби ВМС України і Міністерства оборони України рознесли світом звістку, що «Військово-Морські Сили України поважають флотські традиції» і що у Севастополі освятили прapor «Севастопольського Морського Соборянія».

Того дня, радісно інформували державні прес-служби, представники командування та особовий склад Військово-Морських Сил Збройних Сил України взяли участь у заходах, присвячених відродженню «Севастопольських Морських Зборів», тобто філії «Санкт-Петербурзького Морського Соборянія», почесям старшиною якого є сам Володимир Путін, і присвятили цю подію 160-річчю Сінопської битви і 115-річчю встановлення

пам'ятника адміралу П. С. Нахімову в Севастополі.

У Свято-Володимирському соборі, на території Національного заповідника «Херсонес Таврійський», відбувся ритуал освячення прaporu «Севастопольського Морського Соборянія». Сам заступник командувача з роботи із особовим складом, капітан 1 рангу Андрій Ursul з благоговінням тримав освячуваний прapor, кольори якого через неповні чотири місяці замайорять над його штабом, звідки йому з колегами доведеться втікати.

Дійство проходило за участі московського духовенства, представників влади міста, моряків України і Росії, ветеранів флоту, громадськості. «Створено нову громадську організацію «Севастопольське Морське Соборянія», і ми ухвалили рішення активно її підтримувати. Тут немає політики, тут – флотське

братьство», – зазначив в інтерв'ю журналістам тодішній командувач ВМС Збройних Сил України адмірал Юрій Ільїн. Далі майбутній зрадник повідомив, що флот «сильний традиціями, а традиції мають зберігатися». За його словами, заування нинішнього покоління українських моряків – відновити традиції. Відродили традиції, виходить, Ільїн разом з Березовським...

Оці збори, куди адмірали Ільїн і Максимов заганяли офіцерів штабу і командирів частин, вбили осиновий кіл у бойову готовність і моральний дух моряків Українського флоту, бо за кілька місяців після цього членів того «собрання» довго не могли ніяк втімати, як це їх оточили і беруть у полон під тим самим стягом, який вони зовсім недавно разом з нападниками освячували. Не могли повірити, що

У ПАРЛАМЕНТІ СФОРМОВАНО МІЖФРАКЦІЙНЕ ОБ'ЄДНАННЯ «КРИМ»

На пленарному засіданні Верховної Ради народні депутати сформували міжфракційне об'єднання «Крим». Про це у своєму блозі на «Українській правді» повідомив один з ініціаторів його утворення Олексій Гончаренко.

Окрім нього, до об'єднання увійшли лідер кримськотатарського народу Мустафа Джемілев, полковник Юлій Мамчур, а також Мустафа Найєм і Георгій Логвинський.

Головною метою об'єднання є досягнення офіційного повернення Криму до складу України. «Ми будемо на всіх рівнях, у тому числі й у парламенті України, порушувати питання про те, що півострів – це тимчасово окупована територія. Крим дедалі рідше лунає у заявах політиків та оглядах засобів масової інформації. Це категорично невірно, тому ми й створили таке об'єднання», – повідомляє наредп, підсумовуючи: «Над Кримом майорітиме український прапор! Слава Україні!».

МІНІНФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ ЗАПУСТИТЬ СУПУТНИКОВЕ МОВЛЕННЯ НА КРИМ

Міністерство інформаційної політики України планує запустити супутникове мовлення, яке охоплюватиме територію Криму. Про це пише радник голови МВС України Антон Геращенко на своїй сторінці у Facebook.

«Далі Мінінформ працюватиме над створенням технічної можливості для супутникового мовлення на Крим, Російську Федерацию і весь світ, доносячи правду про події в Україні, показуючи якісний телевізійний продукт, розріблений країнами незалежними журналістами на державне замовлення, виключно для пропаганди та контрпропаганди української правди, українського погляду на події в Україні та за кордоном. Попереду питання координації та організації пропаганди та контрпропаганди в російському сегменті Інтернету і багато іншого», – пише А. Геращенко.

УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВІ В КРИМУ МОЖУТЬ «НАЦІОНАЛІЗУВАТИ»

«Влада» анексованого Криму планує розробити порядок уведення в «правове поле» майна і культових будівель, що належать українським релігійним організаціям.

Як повідомляє «Крим Медіа», про це заявив начальник відділу у справах релігій і національно-культурних товариств «Міністерства культури Республіки Крим» Олександр Селевко під час засідання комітету «Державні ради» Криму з культури і питань охорони культурної спадщини. Зокрема, він запропонував ухвалити рішення про націоналізацію цих об'єктів. «Тут стикаються інтереси. Українські організації не хочуть йти з Криму і добровільно не віддадуть», – пояснив представник «міністерства».

Раніше він заявив, що приблизно половину культових споруд у Криму можна кваліфікувати як самовільно збудовані, оскільки вони не мають дозвільної документації. Крім того, за рішенням російської влади статути релігійних організацій півострова, що не належать до «традиційних релігійних конфесій», при перереєстрації проходитимуть релігієзнавчу експертизу в Міністерстві юстиції Росії.

* * *

Проект закону «Про свободу совісті та релігійних об'єднань у Республіці Крим» розроблять за участі священнослужителів. Відповідне рішення було прийняте на засіданні комітету «Державної ради Республіки Крим» з культури та питань охорони культурної спадщини.

Комітет сформував робочу групу з дев'яти осіб, яка займеться розробкою законопроекту. Документ мусить бути готовий до 15 квітня 2015 року. Для попереднього розгляду законопроект направлять до «громадської палати» Криму та Міжконфесійної ради Криму «Мир – дар Божий».

Як стало відомо, представників Кримської єпархії УПЦ КП до робочої групи включено не було. Варто зазначити, що священики УПЦ КП не були допущені до Ради церков Криму ще до анексії півострова Росією.

У КРИМУ СКУПОВУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ПАСПОРТИ

На кримських форумах стали з'являтись оголошення про купівлю українських паспортів. Ціна вказується в українській валюті – до 500 гривень; ціна коливається залежно від стану документа. Про це повідомляє сайт Сімферополя з посиланням на кримського блогера magiv.

«Цілком можливо, що в подальшому на них (паспорти) братимуться кредити. Також цілком імовірно, що за ними голосуватимуть на виборах, а може, таким нехитрим чином хтось хоче збільшити кількість кримських біженців, зареєструвавши всі ці паспорти, самі знаєте де», – висуває версії автор матеріалу.

Наразі відсутність паспорта громадянина України унеможливлює виїзд з Криму на континентальну Україну.

<http://crimeanua.wix.com/main>



«УКРАЇНСЬКА АРМІЯ ЗДАТНА ПРОТИСТОЯТИ НАЙБІЛЬШІЙ ВІЙСКОВІЙ СИЛІ НА КОНТИНЕНТІ»

«У мене немає жодних сумнівів: лише рік екстреного розвитку власної армії, її бойового хрещення, повсякденних прикладів мужності і героїзму дали нам можливість відродити Збройні Сили України. Наше військо ще тільки-тільки зароджується, але вже виявилося здатним протистояти найбільшій на континенті військовій міці, яка перла і пра на Україну. Навіть коли озброєний до зубів противник у серпні увірвався на територію України, він так і не зміг просунутися вперед», — сказав Президент України Петро Порошенко, виступаючи перед військовими на аеродромі в Чугуєві (Харківська обл.) із нагоди Дня Збройних Сил України.

Він зазначив, що відродженю ЗСУ пере-

дували «22 роки цілеспрямованого бездумного знищення Збройних Сил України та української армії».

«Розв'язуючи агресію проти України, ворог думав, що після років цілеспрямованого руйнування нашої армії він поставить нашу країну на коліна, змусить Україну капітулювати. Не на тих напали! Ми показали, як з мирних трудівників, які плавлять метал і вирощують хліб, уміть українці стали народом-войном, тому що у нас за плечима тисяча років боротьби за право бути господарями на своїй землі», — сказав П. Порошенко.

Він також наголосив, що на сході країни триває боротьба не тільки за Донбас, а й «за кожен куточок української землі».

«На Донеччині та Луганщині ми захищаємо не тільки український Донбас, а й Буковину, Галичину, Полісся, Поділля, Слобожанщину, кожен куточок нашої української землі. І щоб супротивник не просунувся вперед, зупиняти його і розвертати треба тут, на сході», — сказав П. Порошенко.

НАГОРОДИ ТА КЛЮЧІ ВІД КВАРТИР

ВРУЧИВ ВІЙСЬКОВИМ ГЛАВА ДЕРЖАВИ НАПЕРЕДОДНІ ДНЯ ЗБРОЙНИХ СІЛ УКРАЇНИ

Президент Петро Порошенко з нагоди Дня Збройних Сил України зустрівся з військовими у новозбудованому мікрорайоні в селі Гора під Києвом. Глава держави вручив державні нагороди, ордери і ключі від квартир військовослужбовцям та членам їхніх сімей.

Звертаючись до військових, Президент зазначив, що отримані квартири — винахода за бездоганну службу. «Ми вдячні вам, як і тисячам воїнів, що самовіддано стали на захист Батьківщини», — наголосив Петро Порошенко.

Президент зауважив, що за останні шість місяців вдалося створити Збройні Сили, які здатні дати відсіч ворогу.

«Кожен день керівництво країни використовує для того, щоб змінити оборону, посилити наші підрозділи, щоб бути спроможними дати відсіч загарбникам, які спокуслилися на суверенітет і територіальну цілісність держави», — сказав П. Порошенко.

5 військових отримали з рук Президента державні нагороди, 10 військових — оглядові ордери і ключі від квартир. Загалом 65 військовослужбовців отримали житло. Президент оглянув одну з квартир.

На заході також були присутні міністр оборони Степан Полторак і голова Київської обласної державної адміністрації Володимир Шандра.



Президент Петро Порошенко зустрівся з військовими, які боронять Донецький аеропорт, та волонтерами, що допомагають забезпечувати їх усім необхідним. Звертаючись до «кіборгів», Глава держави заявив, що якщо ворогу віддати аеропорт, то терористи дійуть до Львова.

На думку Президента, захисники Донецького аеропорту вийдуть до підручників історії України. «Слова «кіборг», «укроп» сьогодні стали символами незламності українського духу, того, як українці вміють воювати, прикладом, на якому буде формуватися покоління українських воїнів», — зазначив Глава держави.

...За останній час в українських військових віддали своє життя в боях за свободу, незалежність і суверенітет України. Присутні вшанували хвилиною мовчання погиблих воїнів.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИСВОЇВ «ГЕРОЯ УКРАЇНИ» ТРЬОМ МАЙОРАМ

Президент Петро Порошенко присвоїв звання «Герой України» військовослужбовцям Олександру Петраківському, Сергію Кривоносову та Дмитру Майбороді (двоє останнім — посмертно). Про це повідомляє прес-служба Глави держави.

Сергій Кривоносов очолював зведеній підрозділ ротної тактичної групи, яка охороняла держкордон з Росією в районі населеного пункту Дякове на Донбасі. Майор 79-ї окремої аеромобільної бригади ЗСУ загинув 4 серпня під час обстрілу з системи «Град» позицій українських військових. Коли ракета влучила у бліндаж, він прикрив собою підлеглих і тим самим врятував їм життя.

Дмитро Майборода як командир екіпажу літака Ан-26 з травня до липня 2014 року виконав 35 бойових вильотів для перевезення військових, озброєння, матеріально-технічних засобів у зону

ЗБРОЯ ДЛЯ ЗАХИСТУ І ПЕРЕМОГИ

Президент Петро Порошенко в місті Чугуїв Харківської області взяв участь у церемонії передачі підрозділам Збройних Сил, які виконують завдання в зоні проведення антiterористичної операції, техніки і озброєння.

Глава держави висловив сподівання, що отримана техніка і зброя, а також любов до Батьківщини принесуть українським військовим перемогу і звільнити українські території від окупантів. Відночесно Петро Порошенко підкреслив, що залишається прихильником мирного вирішення конфлікту.

Президент зазначив, що без системного забезпечення військ сучасною зброєю і технікою неможливо перемогти війні. «У війська надходять

нова бронетехніка, високоточні протитанкові засоби, засоби контрабарейної боротьби, зв'язку, систем захисту. Відночесно ведуться переговори з нашими партнерами щодо закупівлі сучасних зразків зброї, яких сьогодні бракує Збройним Силам України і виробництво яких в Україні наразі відсутнє», — повідомив Петро Порошенко. За його словами, «Укроборонпром» планує на 2015 рік дворазове збільшення завантаження потужностей з виробництва бронетехніки нового покоління, зокрема, йдеться про нові БТР-4 та його модифікації, налагодження серійного виробництва бойової машини «Дозор» та танків «Оплот».

Глава держави зазначив, що у війні було вбито більше 1 250 військових, з них 952 — з підрозділів Збройних Сил. Президент та присутні вшанували хвилиною мовчання загиблих воїнів. Підрозділам Збройних Сил були передані танки Т-64 БМ «Булат», танки Т-64 БВ, Т-72 Б1, Т-72 UA, Т-72 А, БТР-3е, БТР-4е, самохідні артилерійські установки 2С1 і вертолітами Mi-8 та Mi-2. Президент особисто оглянув усі види озброєння і техніки та поспілкувався з військовими.

ATO, проводив евакуацію поранених і хворих. Майор Майборода загинув 14 липня у Краснодонському районі Луганської області, коли його літак підбили ракетою «повітря-повітря». Він до останнього намагався утримати повітряне судно, що дозволило іншим членам екіпажу евакууватися.

Майор Олександр Петраківський очолює групу спеціального призначення оперативного командування «Північ» ЗСУ. 20 липня група військових під його керівництвом забезпечувала проходження колони техніки ЗСУ та сил добровольчого батальйону «Айдар» до аеропорту Луганська, однак потрапила в засідку. У бою Петраківський дістав тяжке поранення в голову, однак і далі керував діями групи і виносив поранених у безпечне місце. У результаті було забезпеченено передислокацію колони техніки. («Укрінформ»)

МИ РОЗЛУЧИЛИСЯ З СРСР, АЛЕ НЕ З РОСІЄЮ...

У листопаді в Одесі, у конференц-залі готелю «Бристоль», пройшло засідання стратегічного дискусійного клубу на тему: «ЄС. НАТО... Що посилює безпеку України?». Для участі у заходах до Одеси прибули директор офісу зв'язку НАТО в Україні Марчин Кожел, директор Інституту світової політики Альона Гетьманчука, політолог, директор Інституту глобальних стратегій Вадим Карасьов, політичний оглядач, журналіст щотижневика «Newsweek Polska» (Польща) Міхал Кацевич, асоційований експерт Інституту розвитку та соціальних ініціатив «Viitorul» у Кишиневі Леонід Літра та директор Центру міжнародних досліджень Володимир Дубовик.

Зустріч з представниками громадських організацій Одеси, журналістами та просто гостями конференції велася у форматі діалогу. Учасники могли не лише ставити запитання будь-кому з присутніх, але і висловити своє бачення питань безпеки.

Марчин Кожел у своєму виступі наголосив: «НАТО не має право казати, що робити. Ми можемо лише розповісти, що робимо ми. Хочу сказати, що головною помилкою НАТО була віра, що маємо надійного парт-

неря, з яким працюємо щодо спільніх цінностей, але Росія все порушила. Та якби Україна була у НАТО, то така ситуація не виникла б».

Міхал Кацевич, відповідаючи на запитання, як вдалося Польщі пройти свій шлях до цивілізованого світу, відверто сказав: «Нам було легше. Ми всі знали, що наша дорога лежить в одному напрямку, і ситуація була дійсно комфортною. В Україні ж, треба відверто сказати, — війна. Ситуація на сході держави заважає в усьому. Українці часто

запитують, чому досі Україна не в Євросоюзі. Але ж як це пришвидши, якщо з боку Росії кордону фактично немає?! Тож від того, як закінчиться цей конфлікт, повністю залежить майбутнє України».

Директор Інституту глобальних стратегій Вадим Карасьов зазначив:

«Легкіх сценаріїв виходу із цієї ситуації не буде. А паралелі з іншими державами, зокрема з Польщею, відносні. В Польщі був національний консенсус. Україна ж ішне не була країною. Ми «розмита» країна, яка була вкладена у пострадянський простір. Ми розлучилися з СРСР, але не розлучилися з Росією. Але сьогодні, хоч територія стає меншою, нація стає більшою консолідована. Треба визнати, що сьогодні ми де-факто в стані війни.

На перспективу потрібно орієнтуватися на Євроатлантичну блоко-

кову систему безпеки. В будь-якому випадку ми перебуваємо на стику двох цивілізацій, двох блоків. І необхідно вирішити, чи ми — прифронтова держава, чи шукати інші шляхи, що гарантувати безпеку своїх громадян. Європа не каже вже, що Росія — партнер. Але вона і не каже — ворог. Війни ніхто не хоче. 100 років тому розпочалася Перша світова війна, якої ніхто не хотів. Партиєю з НАТО і ЄС ввели економічні санкції, які вже працюють, хоч і багато чого коштують Європі. Але вони ще будуть вводити санкції, тому не можна сказати, що нас усі кинули. Просто, повторюю, всі не хочуть війни. Рішення про війну приймає одна країна, а ось про мир — це вже, як мінімум, дві».

Представник від Молдови Леонід Літра: «У Молдові питання обміну територіальної цілісності на нейтралітет стояло давно. Але за 22 роки існування конфлікту менше його не стало. Нейтральна держава має

бути дуже сильною економічно, щоб витрачати на свою армію великі кошти. А від Мінських домовленостей не варто очікувати багато. В таких домовленостях має бути довіра, а ще є необхідність у третьому гравці, який може спонукати до дотримання домовленостей. Але, як бачимо, — третього нема...».

За декілька годин спілкування було почуто чимало пропозицій і бачень, як посилити безпеку України. Зокрема, активісти патріотичних організацій висловили побажання, щоб в Одеській області пройшли військові міжнародні навчання. Звісно, вступ до НАТО — дійсно непоганий вихід, але це лише перспективи. Потрібно в нашій державі не протиставляти національності, а об'єднувати їх. Та загалом всі думки зводилися до одного — єдина держава, яка дійсно може допомогти Україні, — це вона сама.

Леонід МАТЮХІН
м. Одеса





Дмитро Грищук



Юрій Яворський



Світлана Сидоренко



Іоланта Бочкарьова



С. Бучинський, І. Биков, З. Допілка (зліва направо)



ХРИСТИЯНСЬКА ІДЕЯ ПРОТИ СЕПАРАТИЗМУ

— З іншого боку, не можна казати, що нічого не робилося, — продовжує Дмитро Грищук. — Саме церквам Донбасу Господь дав цю історичну місію бути молитовним форпостом усієї України. Православні, протестанти, греко-католики, католики, мусульмани разом співали, читали Святе Письмо... Коли почалася агресія Москві, стало зрозуміло, що процес взаємодії та взаємодопомоги стає вже не просто бажаним, але й необхідним.

Звичайно, геополітичний фактор вніс розкол у ряди вірян. І хоча церковні діячи та ієрархи усіма силами намагалися уникнути моменту самоідентифікації, рано чи пізно таке питання постало майже перед усіма. Віруючі пропагують себе громадянами Небесного Царства, але ж вони всі мають паспорти, прописку, житло, автівки тощо. Дехто, на жаль, зайнів проросійську позицію, були навіть випадки відкритих «проповідей» з кафедр. Більшість байдужіли до родинних цінності

— Донбас є унікальним регіоном України. Протягом двадцяти трьох років він був своєрідним барометром. Українці бідніли — на Донбасі вимирали цілі міста... Українці байдужіли до політики — країною почали правити донецькі організовані злочинні угруповання... Українці байдужіли до родинних цінності

(Продовження. Поч. на 1-й стор.)

ПОТРЕБА У «БІЛЬШІ ПРОФЕСІЙНИХ ВИКОНАВЦЯХ»

Може, це трохи максималістське твердження, бо й вояків мужніх у нас не бракує. І партізани все голосінше заявляють про себе в зоні АТО. Ale ж є роль волонтерів величезна! Недаремно ж іще 1 листопада керівництвом Міноборони прийнято низку кадрових рішень стосовно керівників окремих структурних підрозділів Міністерства оборони та Генерального штабу, відповідальних за забезпечення Збройних Сил України. Їх замінять представники волонтерських організацій. Про це йдеться на сайті відомства:

«Мною були дані відповідні вказівки певним посадовим особам щодо всебічного забезпечення підрозділів Збройних Сил України, насамперед тим, які виконують завдання в рамках антитерористичної операції. Результати наради за свідчили, що деякі з керівників не змогли у стислий термін забезпечити їхнє чітке виконання. В умовах, коли від оперативності та правильності дій посадовців Міністерства оборони і Генерального штабу залежить життя людей, які виконують бойові завдання, це неприпустимо... Тому мною прийнято низку кадрових рішень стосовно керівників окремих структурних підрозділів Міністерства оборони та Генерального штабу, відповідальних за забезпечення Збройних Сил України, і призначення замість них більш професійних виконавців», — наголосив міністр оборони України Степан Полторак під час службової наради.

Як підкреслив глава оборонного відомства, сьогодні на перший план виходить все, що необхідно для забезпечення ведення бойових дій, зброяння, оснащення та підготовки Збройних Сил. Зважаючи на це, під час наради було прийнято рішення щодо введення до відповідних департаментів та управління оборонного відомства, а також тилу Збройних Сил України представників волонтерських організацій.

ПСИХОЛОГИ ГАРТУВАЛИСЯ НА МАЙДАНІ

І не тільки в одязі, їх та медикаментах проблема. Навіть в умовах перемир'я в зоні АТО необхідні психологи. А скільки ж їх потрібно буде після завершення бойових дій! Навіть відносно мирний Майдан, де лише наприкінці були масові людські жертви, залишив глибокий слід у душах тих, хто бачив прояву людської жорстокості. Це добре усвідомлюють психологи-волонтери, які з перших днів були на Майдані. Про один екстремальний випадок розповіла делегат з'їзду Йоланта Бочкарьова:

— Це було ще в квітні. Тоді навіть найавторитетніші сотники Майдану не завжди могли дати раду хлопцям з «посттравматичним синдромом». Діяти методами, до яких звичайно кабінетні психологи, там було вже неможливо. Тому що це стрес, який розгортається в часі. Людина

постійно повертається до тієї події, яка її психічно травмувала... Пригадую, як один із самооборонівців витягнув гранату, яка невідомо звідки взялася в нього, і висмикнув чеку. Я навіть не пам'ятаю, з якого приводу він це зробив. Хлопці в наметі просто заклякли, бо добра знали, що таке граната, скільки вона може наробити лиха... А тут людина не висуває жодних вимог, вона просто стоїть з гранатою в руках, і її трисує... Ніхто у той момент не наважився підійти і якось втрутитися у ситуацію. Я вирішила діяти, розуміючи, що коли рвоне, то буде погано усім, незалежно від того — за два метри від епіцентрту вибуху ти перебуваєш за п'ять. Я підійшла до бійця, обняла його і сказала: «Зайчику, ну що ти? Ти ж знаєш мене... Ти ж не хочеш, щоб я загинула разом з тобою? Давай не зараз... Встав чеку назад. Ну, хлопці твої паскудні, я знаю... Ale ж я не винна...». В патових ситуаціях я можу бути надзвичайно спокійною, але це така заморожена реакція на стрес. На хлопця подіяв мій спокійний голос і, можливо, те, що я

ній «доступ до тіла». Преконтакт (тобто наближення до людини) відбувається м'яко, без примусу. А далі — справа техніки. Повірте: психологи нашим нинішнім захисникам будуть потрібні не менше, ніж хірурги і терапевти...

ДОНБАС БУВ БАРОМЕТРОМ. НА ЖАЛЬ, НЕ ЗВЕРТАЛИ УВАГИ...

Виступ Дмитра Грищука (він представляє Донецький регіональний благодійний фонд «Возлюблю») також був цікавим. Добре, що я взяв його електронну адресу і тепер ми час від часу можемо обмінюватися думками. Вважаю, що останній лист Дмитра варто зачитувати повніше, адже він підішов до оцінки волонтерського руху саме через призму християнських цінностей. До того ж добре знає специфіку Донбасу:

— Донбас є унікальним регіоном України. Протягом двадцяти трьох років він був своєрідним барометром. Українці бідніли — на Донбасі вимирали цілі міста... Українці байдужіли до політики — країною почали правити донецькі організовані злочинні угруповання... Українці байдужіли до родинних цінності

апелювала до нього як жінка. Коли вже все скінчилося, в гранату вставили чеку, я без сил опустилася на стілець... Сотник, видно розуміючи мій стан, дав команду: «Хлопці, швиденько — сто грамів психотого!». Той досвід, який я здобула на Майдані, навряд чи здобудеш десь у кабінетах.

ПОТРЕБА В РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРАХ

Пізніше, розмовляючи з Йолантою, я ловив себе на думці, що її пропозиції дуже слухні. Адже, незважаючи на молодість, вона має непогану освіту, до того ж багато працює над собою. А головне — у неї великий практичний досвід:

— Переконана, що психолог повинен працювати в парі з лікарем, — продовжує волонтерка. — Причому саме в реабілітаційному центрі, а не в медичній установі. Це коли буде реабілітація воїнів, що повернулися з війни. Їх буде дуже багато насправді... І працювати з людиною в дусі: «Слухай, хлопче, давай я тобі надам психотичну допомогу» або довго шукати індивідуальний підхід — буде неефективно. Бійці в такому стані, що вони вважають себе героями, що з ними все в порядку, а якщо і є якісні негаразди, то є друзі, є горілка... Одне слово, не варто турбуватися... А проблема все загострюється і загострюється. Зробити щось на волі дуже важко. А якщо боєць із зони АТО потрапляє в реабілітаційний центр, то він уже розуміє, що тут варто зосередитися на здоров'ї. Що у нього є ноги-руки, легені, голова, серце... І цим треба займатися. І ось тут уже психолог має офіцій-

стей — на Донбасі тепер найбільша кількість інтернатів... Українці не хочуть дотримуватися законів, провокують злочинність — і ось на донецькій землі вже найбільша кількість виправних установ. Ale весь цей час Донбас був унікальним ще за одним показником — за кількістю церков та релігійних організацій. Лише в Донецькій області їх було зареєстровано майже 1800, які представляють більш ніж 50 конференцій. Схоже, що церкви були своєрідним каталізатором, оберегом такого складного регіону. Вони були доволі активними у соціальній сфері, робили вагомий внесок у розвиток громадянського суспільства. Християнський Донбас став колискою потужного міжконфесійного об'єднання «Україна без сиріт», низки успішних проектів допомоги сиротам та дітям групи ризику: «Республіка Пілігрим» (Маріуполь), «Отчий Дім» (Маріуполь), «Вітрила Надії» (Слов'янськ). Ale, на жаль, більшість церков спіткала давня українська біда — роз'єднаність.

Уся потуга майже тисячі різноманітних конфесій, релігій, напрямків, течій, які представляють мільйони вірян, була зведена нанівець вузькими релігійними корпоративними інтересами. І хоча весь цей час не припинялися спроби об'єднати віруючих, бажаного ефекту не було досягнуто.

І це стало на заваді духовним перетворенням складного і неоднорідного суспільства на Донбасі. Як казав на одній із зустрічей членів Ради церков і релігійних організацій Донецької області муфтій Саїд Ісмагілов: «На нас (віруючих) є відповідальність за те, що зараз сталося в державі, — когось ми не довчили, когось взагалі не навчили...».

(Закінчення на 7-й стор.)



Разом ми — сила!



Вони збирають кошти, теплі речі для переселенців, підтримують табори для тимчасового проживання біженців, активно допомагають воїнам АТО, незважаючи на ризик, привозять їжу та ліки на передову, в окупованій місті та села, де літні люди та інваліди не отримують півроку пенсій та соціальних виплат. І, на щастя, багато з віруючих сьогодні не озираються на свою конфесійну принадлежність, вони разом, вони — патріоти України.

ПРО ХОСПІС ЯК «ОЗНАКУ ЦІВІЛІЗОВАНОЇ КРАЇНИ»

Як бачимо, християнство і волонтерство завжди поряд. Хоч це й зовсім не означає, що всі волонтери неодмінно належать до якоїсь з релігійних конфесій. Серед тих, хто підтримує бійців у зоні АТО, є патріотично налаштовані люди, націоналісти. Але рано чи пізно така діяльність змусить робити висновки, визначатися зі світоглядом. Європа — це християнські цінності, а Росія — імперські. Про це я подумав, коли Петро Тівиков, віце-президент міжнародного благодійного фонду «Всесвітня допомога дітям України», у своєму виступі також торкнувся теми християнських цін-

відвідати церкву чи капличку — це все поряд. А ще є добре обладнана реанімаційна палата. Є і кімнатка для батьків, тобто дитина може часто спілкуватися із батьками, і з Богом. Сергій Бучинський, головний редактор журналу «Фізіотерапія та реабілітація», навів інший приклад — гуманного ставлення до бійців АТО. Вони воюють, їх обстрілюють з «Градів» і мінометів, а в цей час їхні діти відпочивають у Польщі. Поляки показують їм Варшаву чи Вроцлав, організовують цікаві екскурсії. Добре годують. І тоді батькам значно легше воювати.

Як бачимо, і перше, і друге — це також прояви християнського милосердя. Ніби й нераціонально, але... Вони ж краще жити без більшовицького «раціоналізму», коли вважалося, що краще просто прибрати з очей проблему. Прибрали подалі хворих і проблемних... Як безжалісно прибрали після війни тих безногих і безруких калік, які своєю жертвністю під Москвою, Курськом і Сталінградом врятували Країну Рад. Німецькі нацисти були ще раціональнішими — давали укули «безнадійно хворим» і цим вирішу-

продажають на ринку....». Я розумів, що це питання треба грунтально дослідити. Адже це надто серйозне звинувачення, надто серйозна проблема... Вже після з'їзду у Трускавці ми домовилися із Світланою зустрітися в центрі міста, а потім разом завітати у військовий госпіталь. Прихопив із собою кілька кімнат «Кримської світлиці», щоб роздати їх бійцям. Виявилось, що кримчани є і серед тих, хто проходить у Львові курс лікування після поранення. Один кримчанин ділить палату з Василем Пелешем — легендарним «айдарівцем», якому терористи віддали руку за... патріотичне татуювання. Зустрілися із Світланою в кав'яні, поговорили. Вона розповіла, що є чимало бійців АТО, які могли б підтвердити факти розкрадання гуманітарки. Могли б, але... бояться своїх командирів. Отже, є такі нечисті на руку командири? На



Я теж волонтерка!

пістолета до гранатомета. Вимагав передоплату. В останній раз узяв у «клієнта» 200 доларів США. Привіз два автомата Калашникова і багато патронів. Але наші працівники МВС теж недаремно свій кліб їдуть. Затримали горе-волонтера, і йому тепер світить реальній строк... Про реальну шкоду, завдану цією людиною іміджу волонтерського руху, я навіть не кажу. І він же не один такий! Тому й обговорювалася ця тема. А ще говорили про роботу з переселенцями, шпиталі, тактичну медицину, медицину катастроф, проблеми вагітних жінок, молодих матерів з немовлятами тощо. Якщо врахувати ту обставину, що Першому з'їзду волонтерів не забули надіслати привітання міністру оборони України і навіть (!) сам Президент, то можна сподіватися, що рух буде мати серйозну підтримку.

Вважаю, що початок було зроблено хороший. Тож побажаємо українським волонтерам успіхів у їхній шляхетній справі!

Сергій ЛАЩЕНКО

«АНГЕЛАМИ ТИЛУ»

ностей. Він пригадав, як Наталія Королевська блокувала всі гуманітарні каравани з Європи, які призначалися майданівцям. І це робила колишня бітвівка, член політпартії «Батьківщина»! Як же низько, виявляється, можна падати... Водночас поляки, тряпляючись, приймали поранених бійців з Майдану без будь-яких документів. Адже важливо було виграти час, зберегти здоров'я людей. Вони змогли переступити через бюрократизм. А ще Петро Тівиков розповів, що його фонд хоче створити в Україні хоспіс для смертельно хворих дітей. Адже подібні хоспіси є ознакою цивілізованої країни. Останній місяць свого життя невиліковно хвора дитина живе в умовах підвищеної комфортності, може грратися з тваринками, у будь-який момент

вали проблему. А як безжалісно Путін знищує руками наших «кіборгів» еліту своїх збройних сил? Свою ж опору знищує! У них це можна. Особливо, якщо в ім'я Імперії. Тому й кажу, що Росія — це інша цивілізація, далека від християнства. Нам туди ніяк не можна.

СВІТЛНА СИДОРЕНКО: ТРЕБА ЗАХИСТИТИ ТИХ, ХТО ГОВОРІТЬ ПРАВДУ

Львів'янка Світлана Сидоренко свого часу була однією з найактивніших волонтерок Майдану. Виступаючи на з'їзді, вона сказала фразу, яку я досі не можу забути: «Ми возимо тоннами, а хлопцям у зоні АТО багато чого не вистачає. А найприкріше те, що речі, відвезені нами на схід, інколи повертаються до Львова. І тут їх

жаль, є. І треба думати, як виводити їх на чисту воду. Розробляти ефективні механізми взаємодії між армією і тилом. Між волонтерами і журналістами. Бо епоха Гайдамаччини в Україні минула. І стихійний бунт, «бессмысленный и беспощадный», жодної подібної проблеми не вирішить.

ЩО РОБИТИ З «ЧОРНИМИ ВОЛОНТЕРАМИ»?

А ще на з'їзді говорили про досить серйозну проблему так званого «чорного волонтерства». Тобто є вже люди, які вирішили осідлати вигідну на даному етапі тему. Можна щось там збирати, щось возити на схід, але при цьому не забувати й про себе. Так, один чоловік возив продукти в зону АТО, водночас приторговуючи зброєю. Тобто туди — продукти, а назад — зброю: від



РІШЕННЯ ПЕРШОГО З'ЇЗДУ ВОЛОНТЕРІВ УКРАЇНИ

м. Трускавець, 21-23 листопада 2014 р.

Заслухавши та обговоривши довіді та виступи учасників Першого всеукраїнського з'їзду волонтерів України — представників громадських організацій, благодійних фондів, що об'єднують волонтерів, та підсумувавши висновки, пропозиції, з'їзд

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Визнай Перший всеукраїнський з'їзд волонтерів України таким, що відбувся.

2. Оголосити про цю подію, мету та зasadничі основи діяльності Громадської організації «Всеукраїнське патріотичне об'єднання «Волонтерський рух України», яку покладено в основу волонтерського руху, органам влади, широкій громадськості із зачлененням електронних та друкованих ЗМІ.

3. Утворити з активістів волонтерського руху Раду волонтерів України з керівним органом — виконавчим комітетом (персональний склад: голова виконкому — В'ячеслав Захаров, заступник голови — Леся Хомко, секретар — Петро Тівиков) та відповідними повноваженнями; розробити Положення про Раду волонтерів України, фірмовий стиль та корпоративну символіку ГО «Всеукраїнське патріотичне об'єднання «Волонтерський рух України», яку покладено в основу волонтерського руху України, розробити та затвердити до наступного II-го з'їзду — зразок посвідчення дійсного члена (термін дії 2 роки), значок — для вручення дійсним членам ГО на Другому всеукраїнському з'їзді волонтерів України. Значки випускаються номерними, з відповідним супровідним квитком.

4. Виконкому Ради волонтерів України, який артикулюватиме інтереси та ініціативи волонтерського руху України назовні, розробити й надати профільним комітетам ВР України власний проект Закону України «Про Статус волонтера України», доручити розробити внутрішнє Положення про права та обов'язки волонтера (Кодекс честі волонтера); заснувати Реєстр волонтерських організацій та волонтерів України; делегувати своїх представників для участі в складах громадських рад при міністерствах, відомствах, державних службах України, в тому числі у кадровий резерв України.

Доручити доповісти про результати за цими напрямками роботи на Другому всеукраїнському з'їзді волонтерів України, який має відбутися не пізніше кінця 1 кварталу 2015 року. Про місце та термін проведення буде вирішено та повідомлено згодом.

Доручити Волонтерській раді України розробити свою структуру, профільні секції, механізми взаємодії з відповідними комітетами та підкомітетами Верховної Ради України та профільними міністерствами щодо формування державної політики стосовно волонтерського руху України, залучення громадськості до вирішення нагальних проблем суспільства, реальної участі волонтерів у вдосконаленні державної політики, у розробці відповідного законодавства, яке забезпечить законодавчі передумови для вивільнення потужного інтелектуального та організаційного потенціалу української нації для розбудови демократичного, справедливого суспільства потужної європейської високорозвиненої України.

5. Сформувати робочу групу серед волонтерів щодо створення системи медичної реабілітації та відповідних центрів для лікування та реабілітації учасників АТО, членів їхніх сімей, та осіб, які проживали чи проживають там.

6. Доручити БО МБФ «Реабілітаційний центр «Шпиталь Майдану» та ГО «Медики та Волонтери Майдану України» за підтримки та координації ДП «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології» та головного фізіотерапевта м. Києва Бучинського С. Н. створити «Перший центр реабілітації учасників АТО і переселенців» в м. Коростышів Житомирської області на базі санаторію «Тетерів», в якому вже створений та функціонує табір біженців та переселенців з Криму та сходу України. Мета створення «Першого реабілітаційного центру учасників АТО та переселенців»:

- фізичне та психологічне оздоровлення, загальна психогігієна адаптація, підтримка та піднесення бойового духу та патріотизму учасників АТО;
- психологічна реабілітація та адаптація біженців та переселенців з Криму та сходу України;
- налагодження співпраці, взаємодії та пряме спілкування біженців та переселенців з учасниками АТО, з метою піднесення загальнонаціонального патріотизму та об'єднання народу України.

Голова виконкому В. Захаров

Міністр оборони України Степан Полторак нагородив десятьох волонтерів, які допомагають військовим у зоні АТО, особисто зброєю. Про це він повідомив журналістам після нагородження військовослужбовців з нагоди Дня Збройних Сил, передає кореспондент «Укрінформу».

«Моїм наказом 10 волонтерів отримали особисту зброю. Я вважаю, що вона їм потрібна, тому що вони дуже часто ризикують своїм життям, допомагаючи нам», — сказав С. Полторак.

Міністр також привітав волонтерів, які допомагають армії, з Міжнародним днем волонтерів, що відзначається 5 грудня.

* * *

Волонтери, які працюють у зоні АТО, проведення антитерористичної операції, мають право на отримання статусу учасника бойових дій.

Як передає кореспондент УНІАН, про це на брифінгу після відвідування Харківського військового госпітalu заявив міністр оборони України Степан Полторак.

«Моя думка, що й волонтери, які поруч з нами, які отримують поранення, навіть серйозні поранення, так само мають отримати статус учасника бойових дій», — сказав С. Полторак.

Він наголосив, що Кабінет Міністрів уже прийняв необхідні рішення для спрощення процедури отримання статусу учасника бойових дій. За словами міністра, процедура проходитиме швидше, у тому числі для бійців добровольчих батальйонів, які не введені до структури Міноборони чи Міністерства внутрішніх справ.

* * *

Дружина Президента Марина Порошенко 6 грудня відвідала місце дислокації 92-ї окремої механізованої бригади у місті Чугуїв Харківської області.

«Сьогодні в країні не існує людей, які стояли огорожа конфлікту на Донбасі. Чоловіки виконують свій обов'язок і боронять рідну землю, жінки підтримують вірою і любов'ю, і вся країна згуртувалася в єдиний фронт допомоги та підтримки героїв, які перебуваю



РОСІЮ ТРЕБА ЗМУСИТИ ЗУПИНІТИСЯ!

5 грудня, у 20-ту річницю підписання Будапештського меморандуму, Президент України Арсеній Яценюк закликав держави-учасниці меморандуму до спільних рішучих дій, щоб зобов'язання Росії за цим документом були виконані. Про це повідомляє прес-служба КМУ.

Глава уряду підкреслив, що Будапештський меморандум — «так само, як і Статут ООН, Гельсінський заключний акт і багато інших зобов'язуючих для Росії документів, — був грубо порушений». «У сьогоднішній річницю ще раз закликаємо держави-учасниці Будапештського меморандуму: нам потрібні спільні рішучі дії, щоб зобов'язання Росії за цим документом були виконані. Це — наша спільна відповідальність», — наголосив А. Яценюк.

За його словами, «Росія була єдиною країною-підписантом Будапештського меморандуму, яка відмовилася від проведення консультацій про порушення меморандуму, як це пропонувала Україна і наші західні партнери».

Водночас, наголосив Президент, «сьогодні по українській території їздять російські танки, артилерія і «Буки». Росія силою захопила й анексувала Крим. Проти України розгорнулася масштабна війна — з використанням військових, економічних, енергетичних та інформаційних засобів».

«Не буду сьогодні цитувати німецького канцлера Бісмарка щодо цінності договорів з Росією. Сьогоднішні глави європейських урядів мають сумну нагоду переконатися в справедливості оцінок свого попередника з XIX століття. Однак ми будемо нагадувати Росії, що весь цивілізований світ сьогодні живе за правилами ХХІ століття. І ми продовжимо вимагати від Росії припинити порушувати міжнародне право. Виконуйте свої міжнародні зобов'язання, під якими стоять ваші підписи. Виконайте Будапештський меморандум, виконайте Мінські домовленості і приберіть свою зброю та своїх терористів з української землі», — заявив український Президент.

«НЕЙМОВІРНІ МАСШТАБИ» БРЕХНІ

На брифінгу для преси заступник прес-секретаря Держдепартаменту Марі Харф, коментуючи питання щодо резолюції, прийнятій Палатою представників Конгресу США, що характеризує російську владу як авторитарний режим, зазначила, що існуючі сьогодні відносини між Вашингтоном і Москвою є «прямим результатом дій Росії, її втручання в ситуацію в східній Україні — введення танків, зброй та людей», повідомляє «Голос Америки».

Всі перераховані вище дії, підкреслила Харф, є прямим порушенням міжнародних законів. «Тому відносини, які ми маємо сьогодні, — це результат вибору Росії піти по цим шляхом», — заявила Харф, додавши при цьому, що якби Москва обрала інший шлях, то і «відносини сьогодні були б іншими». Відповідаючи на запитання про розширення мовлення українською і російською мовами в рамках резолюції, що закликає до боротьби з російською пропагандою, Харф сказала, що Держдепартамент не розглядає цей заклик законодавців США як боротьбу за вплив.

«Це — не боротьба за вплив. Це — боротьба за народ України і весь регіон, викликана необхідністю говорити правду про те, що відбувається на місці. Ми спостерігаємо неймовірні масштаби російської пропаганди: здебільшого відвертої брехні, але і неймовірних спотворень того, що відбувається», — сказала Марі Харф.

(УНІАН)



I. Охlobистін

КРОВ ЗА КРОВ...

Івану Охlobистіну у Тулі під час його вистави «Духовні розмови» на сцені вручили пляшку з кров'ю. Так місцеві активісти виступили проти антиукраїнських висловлювань і закликів актора до війни з Україною, повідомляє «Ехо Москви».

Акцію провів тульський журналіст і активіст Валерій Отставних. Спочатку він відправив Охlobистіну записку, в якій поцікавився, чи можна передати дарунок земляку, оскільки Охlobистін народився у Тульській області.

Потім журналіст вийшов на сцену і вручив актору пляшку, в якій була рідина червоного кольору з написом «Кров».

У мережі незабаром з'явилось відео, як Отставних готовував акцію. Спочатку журналіст особисто здав кров з вени, а потім вручав пляшку.

Розгублений Охlobистін прийняв дарунок, а пізніше у Твіттері написав, що в пляшці був сік журналини.

Нагадаємо, одіозному російському актору Івану Охlobистіну заборонили в'їзд до України, Латвії та Естонії. А нещодавно віце-прем'єр-міністр України — міністр культури України В'ячеслав Кириленко доручив Державному агентству України з питань кіно розглянути питання щодо скасування або відмови у державній реєстрації фільмів та телевізійних серіалів за участі російського актора Івана Охlobистіна.

Радіти війні на її початковій стадії та нарікати на владу у кінцевій — національна забава російського інтелігента...

Своєї провини у такій метаморфозі «сермяжний» російський інтелігент зазвичай не бачить. Адже радів він абсолютно широко, цілком розумно аргументував необхідність показати світу кузькіну матір... А ось поганій цар взяв і приховав від нього, чим це все мало закінчитися.

Про рефлексії російських акторів липневого розливу з приводу України вже писалося. Але як разочувані вони змінилися відтоді!

Ні, «кримнаш» стопудово залишився. «Фашисти» і «піндосі» нікуди не поділися. «Новоросія» forever. Бойнг, звичайно, голландці самі збили. Але якось про це дуже важко пишеться, без вогнища.

На відміну від лакеїв на зарплаті, лакеї-волонтери почали не те, щоб прозрівати, а відчувати зміни. І не те, щоб очима і серцем, а шкорою. Зимою повіяло навколо них.

Аktor і режисер Євген Гришковець, який багато літ переконував нас, як добре жити з Росією і як

погано — з фашистами і бандерівцями, раптом зрозумів, що «радості від приєднання Криму стало істотою менше, як і в самій Росії».

Він з подивом виявив, що, попри холод, інфляцію і постійний обстріл по всьому фронту, українці не повзуть на колінах до Путіна з чолобитною, а мужньо готуються пережити негоди. Що радість від того, що «українцім погано», затмірюється тим, що від цього нашого «погано» ми не страждаємо так, як мали б страждати відповідно до визначеного нам Путіним і путінськими долі. «Дивно, але ніхто у засніженому Києві не мерзне... Ніхто не скаменувся».

А ось по Росії війна, власна агресія, санкції Заходу та азійщина у владі вдарили. І стало якось боляче. І змусило подивитися на себе в дзеркало.

«Треба прийняти те, що якщо в

як не смішно, в сучасній Росії все ще існує відносно незалежна соціологія, уособлена Левада-Центром, названим так на честь його засновника, знаного російського дослідника, українця з Вінниччини Юрія Левади (1930-2006). У цій державі соціологи спроможні хіба що зафіксувати суспільний настрій, не більше, адже поняття «громадська думка» тут стосується 12-15% населення. А настрої — річ, підпорядкована іншим закономірностям, ніж більш-менш раціональна громадська думка. Тож не дивно, що, як писав півтораста літ тому поет, «Росію розум не збагне...». Звернімо увагу на два недавні всеросійських опитування, проведених Левада-Центром, які наочно підтверджують щою висловлені судження.

«ДНР», «ЛНР» та коханий рубль

65% респондентів вважають, що Росія повинна визнати незалежність так званих «Луганської народної Республіки» та «Донецької народної Республіки», 12% вважають, що робити цього не слід, але ще 23% вагаються з відповідлю. Майже стільки ж (63% опитаних) вважає, що проведені 2 листопада в «ЛНР» і «ДНР» «вигори» є легітимними, 17% вважають їх нелегітимними, завагаються з відповідю 20%. Як слідно зазначає петербурзький публіцист і політик Борис Вишневський, таким є суспільний настрій в країні, «де заводять кримінальну справу за заклики до «федералізації» Кубані або Сибіру (при тому, що слово «федералізація» присутнє навіть у назві нашої країни, а федералізм є конституційно закріпленим принципом)», і «радісно дивлятьсяся» з «польовими командирами» з Донецька і Луганська (чи давно так іменували ватажків чеченських бойовиків?)». У цьому Вишневському бачить подвійний стандарт влади і небезпечну суспільну хворобу, спричинену тривалою пропагандистською обробкою. Але, мабуть, причина глибша. Вона — у відсутності звички розуміти та робити самостійні висновки щодо тих чи інших речей у щонайменше двох третях росіян.

Інше опитування — на внутрішньо російському тематику, але його результати ще красно-

мовніші. Виявляється, тільки приблизно третина жителів Росії має якісь грошові заощадження, а водночас із цією третиною 80% зберігають свої кошти у рублях. Тих самих, які були приречені на істотне знецінення з моменту, коли на Заході лише заговорили про санкції проти Росії

через анексію Криму, тим більше — з моменту, коли ці санкції почалися. Але за півроку майже ніхто з цих добре оплачуваних підданіх Путіна не поворушився, щоб перевести свої гроші у більш стабільні валюти, щоб зберегти зароблене. І це при тому, що 63% від загального числа респондентів занепокоєні падінням курсу рубля. Ба більше: тільки 5% тих, у кого є відкладені гроші, перевели їх із рублів в іноземну валюту, щоб убездпечитися від знецінення своїх доходів!

У нормальних країнах ті, хто заробляє більше за інших, зазвичай уміють мислити раціонально і дбати про власні інтереси. Та Росії це не стосується...

Утім, можливе ще одне пояснення: якщо про «ДНР» та «ЛНР» опитувані відповідали правдиво, то про фінансові питання вони відверто брехали. Мовляв, якби чогось не вийшло неприємного, якщо ти відверто скажеш про наявність у тебе валюти «америкосів» чи гейропей-

ців». Краще прихитритися дурником-патріотом, бо ж «надто розумних» у Росії після 1917 року не люблять. Ані влада, ані сусіди, ані «подавляюче большинство» сусільства.

Путінська пропаганда — проти Путіна

Втім, якщо остання гіпотеза вірна, то це ще гірше — і для Росії як країні, і для її жителів, і для Путіна та Ко. Адже в такому разі головним успіхом чинної російської влади стало не просто змінення традиційного для більшості росіян невіміння та небажання мислити раціонально, а й перетворення більшості населення країни на людей, які намагаються оду-

ся-билася з «українськими сепаратистами», а перемогти не змогла, бо ж все одно постав ледь не всесильний «Правий сектор», який заміряється навіть піти маршем на Москву. А хіба може бути армія без держави? Ні. Мазепа був гетьманом, Петлюра — головним отаманом, Бандера створив свій уряд та УПА... От так путінські пропагандисти, ставши бранцями поширюваних ними ж міфів, трансформували ставлення ледь не половини росіян до Української держави.

Схожі настрої спричинила антиукраїнська пропаганда і в плані ставлення росіян до офіційного введення на Донбас армії Росії. 55% опитаних вважає, що перемир'я у Донбасі закінчиться новими воєнними діями, а водночас тільки 23% виступають за офіційне введення в регіон російських військ, 58% — проти, 20% — не знають, що скажати. Інакше кажучи, «ДНР» і «ЛНР» треба визнати, але у війну не влезти, бо кляті «укри» — це страшні люди, у них є така зброя, що прицільно влучає у російські комівоній люді... Знов-таки цей настрій сформований путінською пропагандою, і тепер він б'є по Путіну.

Інакше кажучи, ірраціональні настрої десятків мільйонів росіян, які люблять Путіна, але не хочуть за нього вмирати, тримають заощадження у рублях, але з тричівого стежать за його курсом, одного дня можуть вилитися у щось непередбачене. Передусім — у «російський бунт, безжалійний і нещадний», як написав 180 років тому інший великий поет. Що ж, «національний лідер» Росії домігся свого, абсолютна більшість росіян не здатна раціонально мислити, — але це піррова перемога.

Сергій ГРАБОВСЬКИЙ,
кандидат філософських
наук, член Асоціації
українських письменників

ЧИ ЗНИЩИТЬ СЕБЕ ПУТИН РУКАМИ РОСІЯН?

через анексію Криму, тим більше — з моменту, коли ці санкції почалися. Але за півроку майже ніхто з цих добре оплачуваних підданіх Путіна не поворушився, щоб перевести свої гроші у більш стабільні валюти, щоб зберегти зароблене. І це вже не просто настрій, який може змінитися, — це ментальна норма.

Стосується вона не лише соціологів, не лише влади, а й самих себе. І ж 80% тих, у кого



МІЖ МОЛОТОМ І НАКОВАЛЬНЕЮ...

8 грудня для Кримської єпархії УПЦ Кіївського патріархату — день знаменний. Ім'я святого великомученика Клиmenta Римського, з яким пов'язана ця дата, прийняв під час постригу у монахи в 2000 році очільник цієї єпархії — архієпископ Сімферопольський і Кримський. Тому і в службі Божій цього дня взяли участь священики з інших парафій, які прибули до Сімферополя, аби привітати владику з його «іменинами». Це — Доміан Соков з Білогірського монастиря, о. Ярослав Гонтар, який опікуються одразу п'ятьма парафіями, о. Іван Катъкало-молодший з Переяльного (син відомого священика-цілителя Івана Катъкала). Севастополь представляла черніця матушка Ларія, дружина о. Макарія, який правив службу в храмі, розташованому на території військової частини. Чула, що багато сил, коштів і любові було покладено ним і матушкою, поки цей храм піднявся з руїн, а також про незвичайну ауру, що приваблювала туди людей. Та сьогодні вже в цьому храмі нові господарі...

Однак переважну більшість церков Кримського патріархату на півострові поки що вдається зберігати. І їм, як і раніше, не бракує відвідувачів, особливо людно у вихідні та свята.

Ось що розповідає з цього приводу о. Ярослав, який править службу в селах Островському, Октябрському, Кумовому та в Євлаторії Саках, і про якого з великою повагою відгукуються владика Климент, називаючи таких священиків героями.

— Склад парафія у нас тепер постійно оновлюється, за півроку 80% — це вже інші люди. Ті, хто відвідував храми Кримського патріархату раніше, переважно вийшли. Вийшли вже й ті, хто прийшов їм на зміну. Але десь беруться нові люди, які хотіть молитися українською мовою. Не можу сказати, щоб жилося нам спокійно. Час від

часу хтось намагається за наш кошт поживитися, і не можемо знати наперед, чим це скінчиться. Тому сім'ю я вивіз додому, на Львівщину.

А сам о. Ярослав залишається вірним Богом заповітом. «Душу поклади за овець своїх», — цитує Святе Письмо владика Климент, цим самим докоряючи тим священикам, які в пошуках душевного комфорту залишили свою паству і тепер «роздають інтер'ю» десь у Києві. І це в той час, коли їхнім парафіянам потрібна підтримка, як ніколи. На цьому, зокрема, архієпископ акцентував увагу і в своїй проповіді, повідомляючи, що Господь насамперед з тими, хто найбільше цього потребує, і вселяючи віру в перемогу світлих сил над силами зла.

Чи не тому в храмах Кримського патріархату з'являються все нові і нові обличчя? Бо куди йти цим людям, як полегшити душу, якщо навіть від найближчих друзів і сусідів доводиться приховувати свою настрої і думки?

До мене підходить уже немолода жінка, як з'ясувалося, багаторічна передплатниця «Кримської світлиці», в минулому — вчителька української мови і літератури пані Євгенія.

— Я побачила вас, ніби серце обірвалося, — каже вона. — Не стало газети — і ми зосвім осиротіли, думали, її немає взагалі. А я ж перечитую старі номери, особливо те, що стосується історії і завжди є нагальним.

І у мене в пам'яті одразу ж оживає недавня випадкова зустріч з директором філії бібліотеки ім. Толстого, знаменитої своїм канадським відділом, Любов'ю Тарахтю. Ми встигли обмінятися буквально двома фра-

зами, і серед них такі: «Я вже прибрала зі стендів і заховала в ящики всю екстремістську літературу». «А яка це?» «Ta, що присвячена ісламу або ж українським націоналістам, переважно ОУН-УПА».

Не знаю, чому її слова так різнули мій слух. Це ж тільки ящики, а не інквізиторське вогнище. А ось для пані Євгенії старінки минувшини, навпаки, набувають сьогодні особливого смислу. А вона і дійсно побувала між молотом і наковалнею. Син пані Євгенії служив у «Беркуті» і, ймовірніше за все, побував на Майдані. Уточнювати не стала, аби не уподібнюватися згаданій директорці бібліотеки. Зараз

хлопець служить у російському ОМОНі. Зрозуміло, що він — сильний і мужній. А ось ходити з мамою до Української церкви, як це було раніше, тепер боїться. Боїться і дочка — російський держслужбовець. У обох після отримання російських паспортів відібрали українські. Це — щоб не було дороги назад, навіть до рідної матері.

Ходять чутки, що кримчани матимуть два паспорти тільки на «перехідний період», а після Нового року українські будуть відбирали. І вже не чутки те, на що поскаржився давній «світличчин» Іван Волобуєв. Замордований чергами, задля чого він навіть був змушені відпустку, чоловік нарешті дочекався можливості офіційно відмовитися від російського громадянства та оформити вид на проживання. Але при цьому йому буде запропоновано підписатися на вже заготовленій розписці, яка свідчить про згоду з тим, що його паспорт на території України тепер буде недійсним. Тобто, відмовившися від російського громадянства ради українського, людина автоматично стає для України персоною нон грата, отже, не росіянином і не українцем, взагалі ніким, водночас, одержавши російський паспорт, вона зберігає всі права на території материкової України. Щось парадоксальніше і вигадати важко. І все ж таки головною метою досягнути вдається — ймовірна модель майбутнього відлякує настільки, що людина смиренно приймає російське громадянство.

Та ще гірше те, що не лише Росія



Архієпископ Климент

прагне в будь-який спосіб «приватизувати» населення Криму і якомога швидше обернути його в свою віру, але й Україна, що відцуралася навіть від вірних її громадян, цьому активно сприяє. Саме це найбільше обурює архієпископа Клиmentа, який «голосив війну» українській владі. Тож не одна пані Євгенія опинилася між молотом і наковалнею, це торкнулося всіх українців Криму, які зберегли свою ідентичність.

Владика Климент не планує сваритися з місцевою «владою» — надто дорогою ціною далася йому його справа, та і не його це компетенція — з'ясовувати міждержавні стосунки. А те, що сьогодні, в умовах інформаційної війни та інформаційної блокади Криму, до храму св. Володимира і Ольги, що в Сімферополі, тягнуться абсолютно різні люди, купляють свічки, замовляють треби і не бояться української мови, варте, аби спалюва-

ти свої душу і нерви.

Іде ті християнські святі, життя яких не пов'язане з духовними подвигами і самопожертвою! Непростою була доля і Клиmenta Rимського, учня апостола Петра, від якого той прийняв хрещення та за активне поширення Христового віровчення одержав сан єпископа. За те ж саме вороги православ'я вислали св. Клиmenta в Крим, де чотири роки він мусив жити в Інкерманських каменоломнях. Та й цього їм здалося замало — прив'язавши до якоря, вони кинули святого в море, де той і загинув. Але знайдені Кирилом і Мефодієм його мощі продовжували являти чудеса і допомагати людям.

Про це — наша розмова із севастопольською матушкою Ларією, яка розповідає про дивовижний порятунок трирічного хлопчика та про те, як «розступалася» вода, показуючи дорогу до місця загибелі святого, і зауважує, що це не може бути неправдою, хоча далеке від життєвої реальності. А я думаю, що важко пов'язати з реальністю і те, чого вдалося досягнути за 16 років своєї діяльності нашему кримському архієпископу і, можливо, в орелі століття його дій теж набули б якогось фантастичного забарвлення. Попри ті гоніння, котрих увесь цей час зазнавали віряни УПЦ КП в Криму, він зробив усе, аби кількість таких людей дедалі зростала і, можливо, на нього теж чекає «заслання», але не в Крим, а із Криму. Кають, від того, яке носить людина ім'я, багато що залежить в її долі. Але велике бачиться на відстані, у всяком разі, вже сьогодні можна з упевненістю сказати: архієпископ Климент — гідний послідовник того, чиє ім'я дароване йому Святою Церквою.

Тамара СОЛОВЕЙ



о. Іван (молодший)



КОМУНІСТ ГРАЧ — ПРОТИ «КУЛЬТУРНОГО ВАНДАЛІЗМУ»

Перший секретар комітету кримського осередку партії «Комуністи Росії» Леонід Грач звернувся до президента Росії Володимира Путіна з проханням зупинити процеси перейменування культурних установ у Криму.

У своєму зверненні, текст якого поширює сайт «Крим.Реалії», Грач розписує історію розбудови основних культурних установ Криму, яким зараз активно змінюють назви. Зокрема, йдеться про Кримський академічний український музичний театр, який став «Державним академічним українським музичним театром Республіки Крим», та Кримську республіканську установу «Універсальна наукова бібліотека імені Івана Франка», яка трансформується у «Кримську республіканську універсальну наукову бібліотеку».

«Ось культура по-кримські, без національності», — підсумовує по-літик, зазначаючи, що подібні «державні» рішення кримської влади «інакше, ніж проявом духовного та культурного вандалізму, не назвеш».

Грач зауважив, що самопроголошена «влада» Криму здобула підтримку не лише завдяки виключно етнічним росіянам, яких він серед учасників так званого «референдуму» 16 березня цього року за «входження Криму до складу Росії» нарахував 60%: за підрахунками Грача, з-поміж 1 млн. 275 тис. крим-

УКРАЇНСЬКУ МОВУ ВИГАНЯЮТЬ З КРИМСЬКИХ ШКІЛ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Ще в липні, виступаючи в ефірі ДТРК «Крим», «голова» Криму Сергій Аксёнов заявив, що питання про викладання української мови у школах Криму буде вирішено протягом двох тижнів.

«Ми обговорили можливість надання коштів, у тому числі на підготовку цих вчителів. Не з їхньої провини стала ця ситуація, при цьому українська мова на території республіки є однією з державних, тому буде її викладання за бажанням у школах», — заявив тоді Аксёнов.

Однак за чотири місяці «влада» не лише не вирішила питання викладання української мови, але й максимально скоротила її присутність у навчальних закладах півострова. У Таврійському національному університеті ліквідували факультет української філології. Українську гімназію в Сімферополі перейменували; з 40 класів навчання українською в ній ведеться лише в дев'ятирічній. Шкіл з українською мовою викладання в «російському» Криму не лишилося. Є тільки окремі класи у 20-ти школах. «Міністр освіти Криму» Наталя Гончарова пояснює це різким зниженням попиту на українську мову.

«Батьківський попит, — бо лише батьки можуть визначити мову навчання для своєї дитини, — на українській

мові різко скороочується. Йде тенденція на скорочення, і тут це — право батьків», — сказала Гончарова.

«Це скорочення попиту створено штучно, — висловлює свою думку Сергій. — Новий влада будь-що треба показати, що кримчани масово відмовляються від української мови. Опитування проведено давно, заяви написані давно, чому не оголошують результатів? Значить, бажаючих більше, ніж їм хотілося б».

Тим часом вчителі української мови в Криму змушені шукати нової роботи або виїздити на материкову Україну. Частина з них — перевчилася в викладачів російської мови. Не дочекавшися занять з українською в школі, багато батьків намагаються самотужки навчати дітей.

«Читаємо дітям вголос українських авторів, — каже Катерина. — В нас є ще радянська хрестоматія з літератури за 8-й клас, ось її читаємо. Хоча діти в 6-му. Ім цікаво слухати. Котляревський, Вовчок, Квітка-Основ'яненко — твори цих авторів уже прочитали. Дивимося мультики українською. Найняти репетитора немає фінансової можливості, тому сподіваємося, що наступного навчального року всетаки у школі буде можливість вивчати українську мову».

В «міністерстві освіти» Криму за-

певнюють, що питання вивчення

української мови вичерпане. Мовляв, викладання за бажанням батьків налагоджене. А коли, мовляв, у якихось школах занять з українською досі нема, то це вже питання до адміністрації.

«У нашій школі зробили факультатив української — один раз на тиждень після заняття, — розповідає мешканець Сімферополя Максим.

— Син і ще кілька його однокласників ходять. Але це ж не можна назвати повноцінним вивченням мови. Коли ви оголосили українську та кримськотатарську державними мовами на одному рівні з російською, то всі три мають вивчатися в повному обсязі. А не так, що російської мови та літератури — 10 заняття на тиждень, а української та кримськотатарської — по одному».

Державний статус української мови в анексованому Криму залишається порожньою декларацією і не захищає її, кажуть громадські діячі.



ВАЛЕРІЙ ВОЗГРІН: «МОЇМ ЗАВДАННЯМ БУЛО ВКЛАСТИ В РУКИ НАРОДУ ЙОГО ІСТОРІЮ»

Нещодавно президент Росії Володимир Путін на зустрічі з молодими вченими-істориками зауважив на «необхідності написання» історії Криму, при цьому він нагадав про «глибокі історичні корені» Криму з Росією. За словами Путіна, російський народ багато століть бореться за місце у «своїй історичній духовній купелі». Російський президент звернувся до питання Київської Русі: «Саме в Херсонесі хрестився князь Володимир, а потім хрестив Русь. I Херсонес – це ж що? Це – Севастополь. Ви уявляєте, який зв'язок між духовними витоками та державною складовою, маючи на увазі боротьбу за це місто, і за Крим в цілому, і за Севастополь, за Херсонес». Він сказав, що російським ученим потрібно написати історію Криму, «поки її не написав хтось інший». Усе сказане президентом Росії, м'яко кажучи, не відповідає дійсності й вже неодноразово спростовано фахівцями. Але в цьому плані цікаві два аспекти: невже історія Криму досі дійсно не написана і навіщо Путіну потрібна його власна історія?

Той факт, що Путін об'єктивної історії не знає, уже ні для кого не секрет, але він продовжує не-втомно доводити це все новим аудиторіям. Фахівці-історики часто підсміюються над його сентенціями, зокрема, над тим, що, на його думку, Новоросійськ був столицею Новоросії, що, за його словами, Валдай важливий тому, що є «центром зародження російської державності», а от тепер ще Херсонес — «історична купель», а князь Володимир ніби має відношення до Московії, і у Криму та Росії «глибоке історичне коріння». Якби це говорив студент, то це було б смішно, але якщо це говорить глава 140-мільйонної ядерної держави, то нічого, окрім подиву і жалю, що викликати не може.

Путін хоче історію про себе
Щоб зрозуміти причини, які штовхнули президента Росії в черговий раз підставитися під наукову критику, я звернувся до кримських істориків із запитанням, навіщо це йому, і чи дійсно історія Криму ще не написана, і світ ризикує, що «її напише хтось інший»? «Є таке прислів'я: «Горі вам тому, що вашу історію пісатимуть переможці!» — сказав автору один з відомих кримських істориків, який просив не називати його імені, «а то потім не дадуть спокійно працювати».



Путін зустрічається з російськими істориками, листопад 2014 р.

сам одного політика».

Виявилось, що історична література про Крим досить поширенна. Наприклад, у Кримській універсальній бібліотеці ім. Франка, як свідчить довідкова служба, з історії Криму нараховується більше тисячі найменувань, у Кримськотатарській бібліотеці ім. Гаспринського — лише історичної літератури також понад 2 тисячі томів.

«Насправді, світова кримська історична спадщина величезна! — сказав мені той же кримський історик. — Бібліотеки в Москві, Києві, а також світові бібліотеки в Парижі, Лондоні, Берліні, Тегерані, Багдаді, Дамаску, Анкарі та Стамбулі, в Казані, в Баку, в Алма-Аті, Ташкенті, Бішкеку і багатьох інших центрах історичної науки мають мільйони томів з історії Криму або пов'язаних з Кримом тематикою».



Гульнара Абдуллаєва

Відомий кримський історик і публіцист Гульнара Абдуллаєва, автор кількох історичних монографій, зокрема книг «Битви в історії Кримського ханства», «Золота епоха Кримського ханства», історичного роману «Шагін Гірай», на мое прохання надала величезний, і ті неповний список літератури з історії Криму — тільки російською мовою до двох сотень назв, багато з них — фрагментарні дослідження, але більшість — комплексні, панорамні виклади багатовікової історії Криму.

Тому очевидно, що Путін вимагає нову історію Криму не написати, а переписати! І навіть каже, яким чином — так, щоб в ній «не було жодної програшної для нас позиції». Щоб при суцільних поразках — суцільні перемоги! Той факт, що вимога переписування історії входить у суперечність з установкою самої ж Росії проти «переписування історії», не відіграє ролі. Це іншім не можна відновлювати свою перекрученою історію. А Росії можна її знову й знову спотворювати. І виходить, що скільки б ці «інші» не намагалися відновити свою історію після російських фальсифікацій і спотворень, Росія вимагатиме

просто по шеє накостыляют. Но это опять-таки — когда еще будет.

А пока — айда все строем в новом сакральном направлении!

Давно, кстати, нас так далеко не посыпали.

Науковий подвиг історика Валерія Возгріна

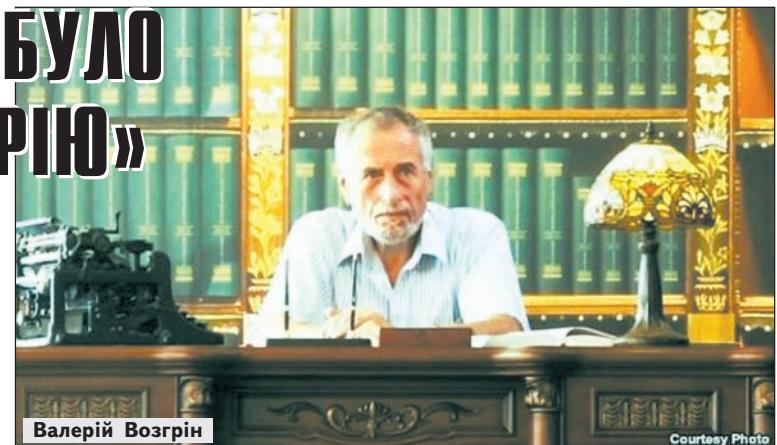
Валерій Возгрін народився в 1939 році у Сімферополі, виріс в Євпаторії. Закінчив історичний факультет Ленінградського державного університету. У 1977 році захистив кандидатську дисертацію «Російсько-данські відносини в 1697–1714 рр.», а в 1989 році — докторську на тему: «Росія та європейські країни в роки Північної війни (історія дипломатичних відносин у 1697–1710 рр.)».

У 1991 році Валерій Возгрін був обраний членом Королівської данської Академії наук, а в той же рік на другому Курултаї в Сімферополі — членом першого після депортатії Меджлісу. З 1998 року він працює директором Науково-дослідного центру «Меншиковський інститут». З 2006 року — доцент, потім професор кафедри історії нового і новітнього

ТИМ ЧАСОМ... Відомого російського публіциста, теле- і радіоведучого Віктора Шендеровича і поета, публіциста та громадського діяча Льва Рубінштейна викликали до Слідчого комітету РФ. Про це вони повідомили на своїх сторінках у Фейсбуці.

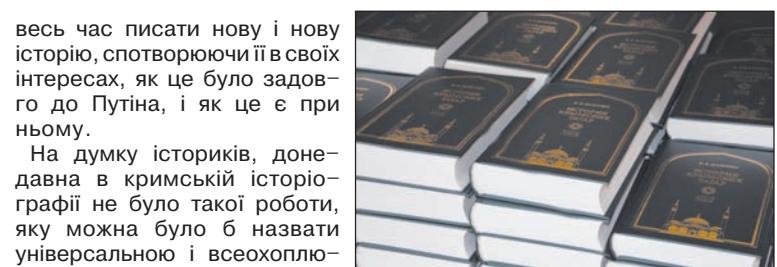
«Сьогодні мені зателефонував ввічливий молодий чоловік зі Слідчого комітету і піклував у гості», — написав В. Шендерович. За його словами, слідчий розповів, що при водом для розмови стала участь письменника у проекті «Книги в парках» влітку 2014 року. Судячи з усього, йдеється про розкрдання коштів, зазначив письменник. І у своєму стилі додав, що має намір «розвіброти перед партією і допомогти слідству вийти на слід зловмисників, що наживаються на безкоштовних літературних концертах у парках»...

Проект «Книги в парках», завдання якого — відродити інтерес до читання, проходить один раз на рік у декількох московських парках. У 2014 році фестивалю, на якому літературні діячі виступали з лекціями і проводили творчі зустрічі, було віддано шість парків.



Valeriy Vozgrin

Courtesy Photo



весь час писати нову і нову історію, спотворюючи її в своїх інтересах, як це було задовідо до Путіна, і як це є при ньому.

На думку істориків, донедавна в кримській історіографії не було такої роботи, яку можна було б назвати універсальною і всеохоплюючою. Але тільки донедавна, тому що цього року вже вийшла чотиритомна «Історія кримських татар» санкт-петербурзького доктора історичних наук, відомого в світі скандинавіста Валерія Возгріна. За назвою вона — історія одного народу, але за змістом це — комплексна багатовіковіа історія Криму.

Вона охоплює період від античності та середніх віків і закінчується засланням народу після Другої світової війни. Це — саме та правдива історія, про яку Путін сказав, що «її напише хтось інший». Але Путін запізнився — ця історія вже написана і витримала кілька видань, і цей «хтось інший» — відомий російський історик кримського походження Валерій Возгрін. Для кого історія Криму близка — для нього чи для Путіна? З приводу цієї всеохопної, величезної за обсягом історичної праці деякі історики на вівід говорили, що після її появи історія Криму від античності до середини ХХ століття закрита, вона викладена цілісно, системно, повно, додати туди можна тільки якісь окремості.

Науковий подвиг історика Валерія Возгріна

Валерій Возгрін народився в 1939 році у Сімферополі, виріс в Євпаторії. Закінчив історичний факультет Ленінградського державного університету. У 1977 році захистив кандидатську дисертацію «Російсько-данські відносини в 1697–1714 рр.», а в 1989 році — докторську на тему: «Росія та європейські країни в роки Північної війни (історія дипломатичних відносин у 1697–1710 рр.)». Це був своєрідний конспект майбутнього чотиритомника. І ця праця дійсно гідна того, щоб стати настільною книгою в кожній кримській родині.

«Справа в тому, що записаної історії з найдавніших часів до ХХ ст. у кримських татар справді не було», — пояснив він. Але справа є й у тому, що в книзі викладена не тільки історія кримськотатарського народу, в ній простежується історія всіх народів, пов'язаних з Кримом. За словами автора, тільки корінний народ може відродити стару культуру півострова, яка закарбувалася в його дитячих спогадах.

«У 40-ві роки, коли я жив у Криму, у нього був кримськотатарський вигляд. А після він став не кримський, не український, а чортзна-який! Намагалися знищити будь-який слід кримських татар, це було стирання історичної пам'яті, і мені хотілося її відновити», — каже автор чотиритомника. Історик розповів, що довгі роки чотиритомник не міг бути опублікований через відсутність необхідних для цього коштів.

(Закінчення на 11-й стор.)

ІРОНІЧНИЙ КОМЕНТАР

ПОЛНЫЙ САКРАЛ

В процесі подготовки Послання Федеральному собранию президент Путин внезапно узнал от референтов словосочетание «Древняя Корсунь».

Референты и сами узнали про эту Корсунь незадолго до Путина, причем при тех же обстоятельствах: во время подготовки Послания.

Последними до них это слово слышали несколько узких специалистов в области древнерусской истории.

С часу дня четверга, по высочайшей отмашке, Корсунь стала сакральной для всех россиян, как Храмовая гора для иудеев.

Епты! — хором сказали сто сорок миллионов человек и бросились к карте.

Крым нашли не все.

Корсунь — никто.

Потому что она хрен знает с какого времени — Херсонес.

Опа! Облом.

На Херсонес-то особо не помолишься. И начало там не сакральное, и окончание не наше. Греческий он, сука, — с Понтом греческий, и кто только не гулял тут по буфету за две с половиной тыщи лет! До Батыя включительно. Вон, в Википедии какие ужасы творятся. И туркам он священный, и литовцам, и итальянцам, и татарами тоже просили за ними не заниматься.

Надо же, какая движуха; медом им тут намазано, что ли?

Россияне, конечно, поскребли немного в затылке, а потом решили: какая, Херсонес, разница? Наше дело телячье. Начальство указало на святыню — принимай к исполнению. Начальство сказало: не отдадим — значит, не отдадим.

Ну, то есть отдадим, конечно, куда денемся, отдадим как миленькие и без звука, когда начальство сменится, концепция загнется в иную сторону, или

просто по шеє накостыляют. Но это опять-таки — когда еще будет.

А пока — айда все строем в новом сакральном направлении!

Давно, кстати, нас так далеко не посыпали.

Виктор ШЕНДЕРОВИЧ

г. Москва





Перше, як і наступні видання книги, стало можливим за фінансової підтримки кримського бізнесмена і мецената, організатора першого кримськотатарського телеканалу АТР Ленура Іслямова.

Чотиритомник розділений за хронологічним принципом. Основна частина першої книги присвячена епосі Кримського ханства. У другому томі автор висвітлив період перебування Криму у складі Російської імперії, в третьому — радянський період. Нарешті, четверта книга розповідає про той час, «коли кримськотатарський народ був фактично оголошений поза законом — спочатку німецькими окупантами (жовтень 1941 року), а потім радянськими визволителями (18 травня 1944 року)».

Росіян лякають прямі аналогії 1783-го і 2014-го

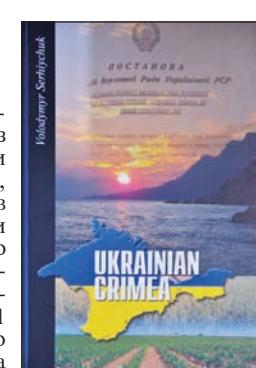
Як допитливий дослідник історії Криму Валерій Возгрін пройшов крізь терни і перешкоди. Після кожної роботи одні і ті ж проросійські структури звинувачували його в необ'ективності. Після першої книги в 1997 році Верховна Рада Криму навіть направила у Російську академію наук, де тоді працював історик, лист, в якому депутати писали, що автор книги не достойний працювати в академії.

Після чотиритомної «Історії кримських татар» він знову почув нарикання від тих же «героїв». Але справа в тому, що така негативна оцінка — це найкраще свідчення об'ективності книги, адже при написанні історії Криму не можна обійти роль російських загарбників у цій історії, а це криваві завойовницькі походи Ласси, Мініха, Суворова, це історія несправедливої анексії 1783-го, це дискримінація кримських татар, українців та інших націй у всіх сферах — в участі в органах влади, в мові, в освіті.

Особливі сторінки дослідження, що стосуються 1944 року, коли татарофобія в Криму переросла в реальну політику, яка реалізувала себе в депортациї. Возгрін пише: «Нічим іншим, крім сліпої ненависті до неросіян, неможливо пояснити такий густий заміс аморальності, таке моральне падіння російської діаспори в Криму навесні 1944 р.» (Том 4, стор. 234).

Олд Хакслі писав: «Те, що люди не вчаться на помилках історії, — найголовніший урок історії». І історія, на жаль, нічому не вчвила Крим. Вона повторилася в 2014 році, коли натовпи кримчан, зібраних російськими організаціями, нестяжно кричали: «Рас-се-сея! Рас-се-сея!», переслідуючи все неросійське — мову, культуру, державу і людей інших національностей. Але якщо повториться 1944 рік, то повториться і 1954-й. Кримчани в це вірять.

Михайло КРИЛАТОВ, кримський оглядач
«Крим.Реалії»



КНИЖКА ПРО УКРАЇНСЬКИЙ КРИМ ВІЙШЛА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Значна частина світової спільноти й досі одержує інформацію про українські справи через прізму кремлівської пропаганди. Зокрема, коли йдеється і про проблему приналежності Криму, насамперед про перебіг його передачі Україні в 1954 році. На пропозицію української діаспори директор Центру українознавства Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка, академік Академії наук Вищої школи України, професор Володимир Сергійчук ще 2001 року опублікував спеціальне дослідження на цю тему — «Український Крим», яке базується на численних документах, у тому числі з архівів Сімферополя й Севастополя. Минулого року вийшло доповнене видання цієї книги. І ось нині, коли виникла гостра потреба роз'яснити світові про реалії Криму, благодійники з української діаспори США запропонували перекласти книгу «Український Крим» англійською мовою, щоб донести правду про цю проблему до всього світу, передусім до політиків, дипломатів, а також журналістів, які цікавляться цією темою.

Книга «Ukrainian Crimea» вже вийшла друком і буде передана до посольств іноземних держав у Києві, а також до дипломатичних представництв України за кордоном.



ІДОЛІВ ПОМЕНІШАЛО НА ПІВТИСЯЧІ

За рік в Україні демонтували 504 пам'ятники Володимиру Леніну. Про це повідомляє прес-служба Українського інституту національної пам'яті.

За підрахунками інституту, на сьогодні в Україні залишається ще понад 1 700 пам'ятників Леніну, на момент розпаду СРСР в Україні було понад 5 500 пам'ятників.

За словами голови Українського інституту національної пам'яті Володимира В'ячеслава, пам'ятники епохи тоталітаризму рідко ліквідовують законним шляхом.

«Здебільшого це стається стихійно, в революційний час. Так було у 1989-1990-ті у Східній Європі та в Західній Україні. Але тепер, гадаю, «революційну ініціативу» має перехопити держава і довести справу позбавлення України решти тоталітарних пам'яток до завершення», — вважає історик.

8 грудня 2013 року знесли пам'ятник Леніну у центрі Києва. Після цього розпочався «ленинопад» по всій країні. Серед лідерів «ленинопаду» — Хмельницька та Вінницька області, назначають в УНП.

28 березня 2007 року Президент України підписав указ «Про заходи у зв'язку з 75-ми роковинами Голодомору 1932-1933 років в Україні», зокрема, доказуємо, що «демонтажу пам'ятників та пам'ятних знаків, присвячених особам, причетним до організації та здійснення Голодомору 1932-1933 років в Україні та політичних репресій». Указ становимо на сьогоднішній день є чинним.

Радіо «Свобода»



Залишки «вождя» у Нікополі

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

ГРУДЕНЬ

12 День Сухопутних військ України.

1674 р. — у Києво-Печерській друкарні вийшов перший короткий нарис історії України — «Синопсис».

1764 р. — російська імператриця Катерина II скасувала гетьманчину в Україні.

1670 р. — Іван Максимович, український книгознавець, лексикограф, перекладач.

1890 р. — Андрій Мельник, полковник армії УНР, військовий і політичний діяч, один з найближчих співробітників Євгена Коновальця. Організатор формування Січових стрільців у Києві, один з організаторів УВО. З 1938 р. — голова Проводу ОУН; в'язень німецьких концтаборів.

1928 р. — Євген Сверстюк, доктор філософії, головний редактор газети «Наша віра», президент Українського пен-клубу. Автор одного з найважливіших текстів українського самвидаву — «З приводу процесу над Погружальським». Політв'язень радянського режиму.

1928 р. — Леонід Биков, український кіноактор і режисер.

Померли:

1635 р. — Іван Сулима, гетьман запорозьких козаків.

1902 р. — Павло Грабовський, український поет, публіцист.

2002 р. — Микола Амосов, український вченый, основоположник серцевої хірургії, біологічної, медичної та психологічної кібернетики в Україні, засновник української школи кардіохірургів, публіцист і письменник.

13 Народилися:

1856 р. — Микола Садовський (справжнє прізвище Тобілевич), актор, режисер і громадський діяч. Корифей українського побутового театру.

1893 р. — Микола Хвильовий, український прозаїк, поет, публіцист, громадський діяч, ініціатор створення Вільної академії пролетарської літератури — ВАПЛІТЕ.

Помер:

1963 р. — Василь Симоненко, український поет і журналіст, «шістдесятник». Високу оцінку, з особливим підкресленням громадської мужності поета, дістало поезія Симоненка у самвидавній критиці (І. Дзюба, І. Світличний, Є. Сверстюк).

1917 р. — Українська Центральна Рада отримала урядову телеграму з Петрограда від Ради народних комісарів, що уряд радянської Росії «визнає Українську Народну Республіку, її право цілком відокремитися від Росії... зараз же, без обмеження та безумовно». Водночас до Центральної Ради було висунуто ультимативні вимоги пропустити більшовицькі війська на Південний фронт для боротьби з Каледіним, не пропускати білогвардійські війська, що рухаються на Дон і Урал, та припинити роззброєння Червоної гвардії.

1917 р. — розпочав роботу Всеукраїнський з'їзд робітничих, солдатських і селянських депутатів, який підтримав Українську Центральну Раду. 20 грудня з'їзд відкінув уль-

тиматум петроградської Ради народних комісарів, що стало приводом для українсько-більшовицької війни.

Народилися:

1654 р. — Данило Апостол, гетьман Лівобережної України (1727-1734).

1884 р. — Миколай Чарнецький, єпископ УГКЦ, якого папа Римський Іван Павло II у 2001 проголосив блаженним.

Помер:

1942 р. — німці вбили Івана Климова-«Легенду», країнового провідника ОУН.

15 1932 р. — ЦК Компартії України затвердив перелік 82 районів України, куди припинялося надходження промислових і продовольчих товарів за зшив планів хлібозаготівлі.

2000 р. — в Україні остаточно припинила роботу Чорнобильська АЕС. Зруйнований у 1986 році реактор, що містив 66 тонн розплавленого ядерного пального і 37 тонн радіоактивного пилу, незважаючи на збудований захисний «саркофаг», продовжував випромінювати радіацію.

Народилися:

1890 р. — Василь Ємець, бандурист-віртуоз.

1958 р. — Соломія Павличко, письменниця, літературознавець, перекладач, публіцистка, автор праць з історії фемінізму. Дочка Дмитра Павличка.

Померли:

1934 р. — з наказу Москви розстріляно 28 українців — поетів, критиків і громадських діячів, між ними: О. Близька, Д. Фальківського, Г. Косинку, І. Крушельницького, М. Лебединця, К. Буревія.

16 1937 р. — бій повстанців під проводом Павла Бута (Павлюка) під Кумейками з польською армією.

1976 р. — стала до ладу друга лінія київського метрополітену.

Народився:

1886 р. — Данило Терпило, повстанський отаман Зелений.

17 1897 р. — на Харківському паровозобудівному заводі збудували перший український паровоз.

1917 р. — Українська Центральна Рада отримала урядову телеграму з Петрограда від Ради народних комісарів, що уряд радянської Росії «визнає Українську Народну Республіку, її право цілком відокремитися від Росії... зараз же, без обмеження та безумовно». Водночас до Центральної Ради було висунуто ультимативні вимоги пропустити більшовицькі війська на Південний фронт для боротьби з Каледіним, не пропускати білогвардійські війська, що рухаються на Дон і Урал, та припинити роззброєння Червоної гвардії.

1917 р. — розпочав роботу Всеукраїнський з'їзд робітничих, солдатських і селянських депутатів, який підтримав Українську Центральну Раду. 20 грудня з'їзд відкінув уль-

18 1104 р. — грека Никифора I було призначено керувати Київською митрополією.

Народився:

1892 р. — Микола Куліш, український письменник, режисер, драматург, громадський діяч, газетяр і редактор, діяч української освіти, педагог («97», «Патетична соната», «Маклена Граса», «Міна Мазайло»).

19 1908 р. — Юрій Шевельов (Шепрех), славіст-мовознавець, історик літератури, письменник, критик, академік Національної академії наук України.

20 1917 р. — у Києві почався перший всеукраїнський з'їзд Рад.

1919 р. — видруковано перший грошовий знак Української Народної Республіки — купюру вартістю у 100 карбованців.

Народилися:



**Композитор
Євген Дога:**

ЗА «РОЗЛУЧЕННЯ» З МОСКВОЮ «ДАВАЛИ ПО ЗУБАХ», А УКРАЇНІ ХОЧУТЬ ВІДІРВАТИ ГОЛОВУ

Його називають одним з найромантичніших композиторів. А вальс з культового фільму «Мой ласковий і нежний зверь», знятий за повістю Антона Чехова «Драма на охоте», визнаний однією з кращих музичних композицій ХХ століття. Але парадокс часу — видатний композитор Євген Дога, визнаний класиком за життя, виявився сьогодні незадебуваним. В ексклюзивному інтерв'ю «Укрінформу» він з болем розмірковує над тим, чому зникають духовні й етичні цінності, а на їхніх місці приходять всемогутні нафта, газ і гроші. І над тим, чому в Росії вважають, що Крим обов'язково має бути російським, а на українців навішувають всілякі бридкі ярлики, не дозволяючи їм жити так, як вони хочуть.

— Євгене Дмитровичу, як Ви сприйняли події в Україні?

— Одразу обмовлюся, що думаю і розмірковую не як політик, а як звичайна людина і пересічний громадянин. Коріння цього протистояння йде далеко в історію, йому сотні років. Тому що всі війни, які були в цьому регіоні, починаючи з Київської Русі, виникали на грунті бажання відокремитися, жити своїм, а не чужим розумом і у власному будинку.

На мій погляд, є два шляхи розвитку — експансивний і інтенсивний.

Інтенсивний — коли все відбувається за рахунок власних ресурсів, власного інтелектуального потенціалу. А експансивний — коли щось досягається за рахунок нездорових способів. Пригадайте, що сталося після 1917 року, коли Україна була оголошена республікою. Її тут же задушили. Те ж саме повторилося після 1991 року, коли Україна здобула свою незалежність. У хід пішла та ж сама методика, причому вона застосовувалася не лише до України, але й до всіх республік колишнього Радянського Союзу. Всі отримали «по зубах».

Я такого часу навіть дивувався. Як же так? Всім діставалося, окрім України. Як бачите, життя внесло свої жорсткі корективи: виявився неправильний. На жаль, підійшла черга і Україні. Її залишили «на закуску», і б'ють сьогодні не просто «по зубах», а хочуть відірвати голову. Але ніяк цю голову не можуть схопити.

Тому найрозумініше в цій ситуації — сісти за стіл перемовин і домовитися, а не крутисти навколо цього «столу» з автоматами, артилерією і танками. Аби не гинули люди і не лилася кров.

— Як Ви поставилися до анексії Росією Криму?

— Я не перестаю ставити перед собою запитання: чому він має бути російським? Адже ще в турецьку війну його грудьми захищали не сибірки. Там билися і українці, і навіть чотири молдавські полки. Вони воювали за Крим. Це — історичні факти, а не вигадка. І в Другій світовій війні брали участь усі: і росіянини, і українці, і казахи, і молдавани. Тоді навряд чи когось цікавило, у кого яка «група крові». Чому ж зараз намагаються представити одну «групу крові» більш якісною? А як же решта?

КРАЇНИ НАТО

**МІЖ СОБОЮ НЕ ВОЮЮТЬ,
А ВСЕРЕДИНІ СНД — ВІЙНА**

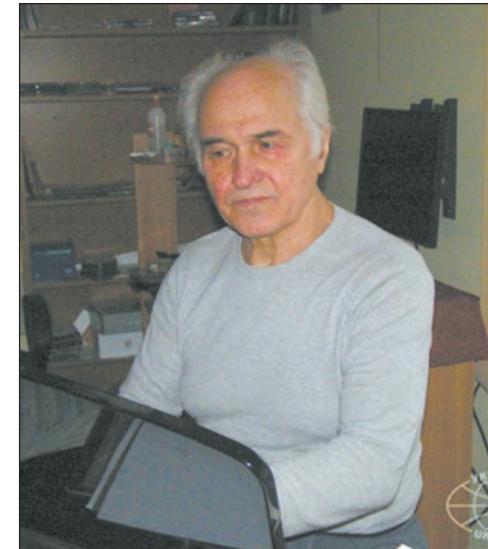
— Ви тривалий час жили в Росії, і нині часто там буваєте. У чому, на Ваш погляд, криється коріння конфлікту?

— Дивна штука виходить. Свого часу ми об'єдналися довкола СНД не для того, щоб воювати. Виходить якийсь нонсенс: тобто воюємо всередині однієї організації. Не хотілося б проводити якісь паралелі, але я щось не чув, аби воювали між собою країни НАТО. А всередині СНД чомусь раптом почали стріляти. І не просто стріляти, а йде справжній сінівник війни.

Кілька днів тому випадково почув вислів «старша сестра», який мене дуже обурив. Шо ж це, «старша сестра» воє з «молодшою»? І я, кажу, композитором став, лише завдяки «старшій сестрі». Але тоді чому, скажіть, «старша сестра» не змогла озвучити Олімпіаду-80, Олімпіаду-2014, а попросила про це «молодшу» сестру Молдову. І молодша сестра це написала. (Вальс Євгена Доги з фільму «Мой ласковий і нежний зверь» звучав під час театральних композицій на Московській Олімпіаді в 1980 році і під час Сочинської Олімпіаді 2014 року — ред.).

Те ж саме можу сказати і про те, що не обов'язково, аби всі добували нафту. У когось є духовний продукт, який куди якісніший і більш значущий, ніж нафта й газ. До речі, всього лише пару десятків років, як у нас все зациклилося на нафті й газі. А як же ми жили раніше без цих «продуктів»? Ми жили не гірше. А сьогодні за допомогою нафти й газу намагаються управляти людьми, як кобилами.

Я — людина неполітична, все життя праг-



нув писати музику. Людям подобається — і в Молдові, і в Україні, і в Росії, і в Румунії, і в Китаї. Пишу і в арабському стилі, і в латиноамериканському — для музики немає кордонів.

Чому ж ми намагаємося ці кордони встановити для людей, які цю музику люблять і слухають?! Я хочу об'єднати всі духовні сили в світі. Ми дихаємо одним і тим же повітрям, зустрічаємо одні і ті ж світанки, проводжаємо заходи. Так чому ж ми повинні взяти на себе право одним давати світло сонця, а іншим це світло затмрювати?! І беремося вирішувати чужу долю?

Мудрий Карамзін сказав приголомшиві слова: «Для того, щоб любити, треба знати!». Не знаємо ми, напевно, одне одного настільки, аби полюбити і не брязкати зброєю.

УКРАЇНА — ЄВРОПЕЙСЬКА КРАЇНА, І РОСІЇ НЕ СЛІД РІКИ НАЗДАД ПОВЕРТАТИ

— Якою Вам бачиться Україна сьогодні?

— Я не можу зрозуміти, чому сьогодні, кажучи про Україну, часто використовують епітет «націоналістична»? Або інші бридкі слівця? Як не можу зрозуміти, наприклад, чому Україні потрібно нав'язувати чужий спосіб життя. Можливо, не цілком доречне порівняння, але якщо кіт любить ходити по даху, то хай він собі ходить по даху. На те він кіт. Я не повинен нав'язувати йому те, що люблю я.

Хай українці живуть так, як вони хочуть. Навіть якщо мені це не подобається, то я не повинен змушувати їх жити так, як живе, наприклад, Молдова.

Відверто кажучи, не можу собі уявити, аби хтось прийшов до мене додому і почав диктувати і вказувати, як і куди я маю поставити крісла, стіл, ліжко, яку люстру повісити, якого кольору мають бути шпалери і завіски. Тут, в моєму будинку, все зроблено моїми руками і в моєму розумінні комфорту. І я нічого ніколи не прийму іншого, що порушило б мій статус і мої поняття про цей статус.

Українці хочуть до Європи? Не потрібно їх зупиняти. Тому що, по суті, вони — європейці. Я не засуджу і Росію, тому що переважно я живу і в Москві, і для мене теж небайдужа доля цієї країни. Проте це більше євроазіатська країна, більшою своєю частиною вона в Азії, і нормальню, що вона прагне до Євразії. Але Україна — європейська країна. І не просто європейська, а одним своїм «крилом» вона майже в центрі Європи.

Це як у природі, де все дуже мудро влаштовано, і Бог мудро всім розпорядився: аби кожна квітка сама обирала собі місце і клімат, час, коли її квітнути. Річки течуть туди, куди їм треба, і не потрібно повернати їх назад, як це намагалися свого часу спробувати. Безглузді ідеї.

Є ЛІВИЙ І ПРАВИЙ БЕРЕГ ДНІСТРА, А ПРИДНІСТРОВ'Я — ЦЕ ТЕРІТОРІАЛЬНА КЛІЧКА

— А може, політики щось намудрували?

— Я би порекомендував більшості цих політиків більше читати. Особливо просвітників. Тоді у них змінілося б і мислення. Якщо запитати у когось з них, яку книгу останню вони прочитали, думаю, свою відповідь вони особливо не здивують.

Візьміть ще XVII століття. Адже молдавський просвітник княжого походження Петро Могила (по-молдавськи Петру Мовіле) похрестиував своїм княжим саном і став просвітником! Він був господарем Молдови і проповідав її на весь світ, оскільки цьому світу він відомий і сьогодні. Жив і працював у Києві, в Києво-Печерській Лаврі, спілкувався з людьми різних національностей, стільки книг написав. Сьогодні так і не можуть дійти згоди, кому він належить більше: українцям чи молдаванам. Це — люди, які нас об'єднують. А сьогодні нам подають зовсім навпаки.

Думаю, що ество має бути закладене в основу всього — ество природи, ество взаємин, понять. Історичних і етичних. Не потрібно діяти за принципом, — якщо щось не

дами, церквою. Молдавані і сьогодні живуть там своїм життям: печуть плацінди і навіть виноград вирощують. Тепер вони, виявляється, молдавська діаспора. Це — штучно створена проблема. І поясню вам, чому.

У 1975 році, коли я був депутатом, у Тирасполі зіткнувся з дивним вищим. Починалося будівництво бавовняного комбінату. Я запитав: «А що, у нас є бавовна!?». «Ні, — відповіли мені, — але треба дати людям робочі місця». «А звідки ми візьмемо фахівців?» — запитав я. «Завершимо будівництво і відкриємо ПТУ (професійно-технічне училище)», — відповіли. «А хто ж працювати буде?» — не у gamovuvavся я. «Це вирішимо потім», — почув у відповідь. І вирішили.

Багато років потому я, гастроюючи Росією з концертами, в містах Владимир і Іваново побачив наших смуглявих молдавських дівчат. А коли я поцікавився, як вони там опинились, вони відповіли: «Після закінчення ПТУ в Тирасполі нас відправили працювати в Владимирську й Івановську області». Виявилось, на комбінаті в Тирасполі нас відправили працювати в Владимирську області. Стирається національна основа, і виходить така нескінчена «діаспора».

А згодом ці «івановські спеціалісти» сиділи «голим задом» на рейках у Тирасполі і не пускали поїзди — під виглядом місцевих мешканців, корінних молдаван. Пам'ятаєте, як вони перекривали залізницю в 90-ті роки?

Так, є винятки. Це — болгари, гагаузи, яких ще Катерина «привезла» до Молдови. І вони багато століть живуть на цій землі. Ми зараз не копатимо глибоко, але саме їх чомусь провокують сьогодні на якісь зіткнення з місцевим населенням, граючи на їхніх національних почуттях. І хоч це і їхня Батьківщина, але історично — це молдавська земля. Живіть і радійте життю, хлопці, тому що я, коли живу в Росії, не намагаюся виявляти свою незадоволеність і встановлювати свої закони. Я навіть відмовився брати участь у конкурсі на написання гімну Росії. Тому що не маю на це морального права. Ось тут, на мій погляд, дуже важливо є «група крові», про яку ми говорили раніше.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ЛЮДЕЙ, А НЕ З КРАСИВОГО ОБЛИЩЮВАННЯ

— Не можу не запитати про Ваше розуміння євроінтеграції?

— Коли сьогодні говорять про євроінтеграцію, на жаль, упускають найважливіший момент. Наприклад, будуємо будинок. Можна його красиво облицювати, вишукано розфарбувати, але як би ви його не оформлювали, не можна забувати, що цей будинок складається з цегли. Ця цегла — ми з вами, люди. Це — концерти, книги, культура, наука, спілкування. І якщо поставитися до цього зневажливо, найгарніший будинок дуже швидко розвалиться.

(Закінчення на 13-й стор.)





Євроінтеграцію, на мій погляд, потрібно починати з сім'ї, а сім'я складається з двох, трьох, чотирьох людей. Це — батьки, діти, онуки. Сім'я — це наші села, міста, райони, області, країна загалом. Держава — це велика сім'я. Люди повинні розуміти на конкретному прикладі, на конкретному житті, що таке євроінтеграція. Це не має бути порожнім і незрозумілим словом.

Коли ми дивимося на річку, ми навряд чи думаємо про те, що вона тече швидко, вільно. Тим не менш, вона обмежена берегами, тече у певному руслі. Адже люди — це та ж річка, і вони не повинні забувати про існування таких же берегів: це — мораль, закон, традиції. Річка, виходячи з берегів, руйнує звичний ритм і рівень життя. Все розливається. Все руйнується. Люди, порушуючи закон і моральні засади, руйнують своє життя. Всі поняття змишаються, і все потрібно починати заново.

Дружбу ми повинні зберегти. Але не ту, яку нам нав'язували штучно, а ту, яка столятими існувала між нашими народами, переплітаючись культурними, коханнями, національними і родинними зв'язками і продовженням роду.

МЕНІ БОЛЯЧЕ, ЩО ПОЛІТИКИ ПЕРЕТВОРЮЮТЬ ЛЮДЕЙ НА ТОВАР

— Ваше шире переживання за Україну має конкретне коріння...

— Цілком правильно. Моя біографія тісно пов'язана з біографією України. У мене і печатка в паспорті стоїть, що я народився в Молдавській Автономній РСР, яка входила на той момент до складу України (*маєстро Євген Дога народився в селі Мокра Рибницького району на території нинішнього Придністров'я — ред.*). Я і школу закінчив українську, пізніше дуже багато гастролював Україною.

Пам'ятою, виступав з концертами в Палаці «Хотнівий». Потім виявилось, що він не зміг вмістити всіх охочих, і мої виступи перенесли до палацу «Україна» (чотири дні там був аншлаг, коли тисячі людей ішли, щоб послухати музику). Для мене дорогі спогади про кіностудію імені Довженка, де я писав музику до багатьох фільмів. Там залишилося багато близьких друзів. Тому я не лише небайдужий до всього, що відбувається в Україні, це для мене дуже боляче.

Зараз все якось урвалося між нашими республіками. Мені важко пояснити причину такого різкого «охолодження» один до одного. Мені дуже шкода, що людей, людський фактор, як прийнято говорити, перетворили на товар. І політики торгають цим товаром. Немов у Меркурії, Бога торгівлі, очі зав'язані. Треба, аби він іх розплющив трішки і подивився, що ж кладуть на його ваги. Таке враження, що на ці ваги ставляться залишні гири і гранітні камені, а не духовні цінності, духовний потенціал, етичні, історичні цінності.

Звідки всі ці «чорні», «блілі» списки? Потрібно, напевно, навчитися відрізняти поле, вкрите бур'яном, від яблуневого саду, а не зваливати все в одну купу.

ВІЙНИ ЗАКІНЧУЮТЬСЯ, А МУЗИКА ВІЧНА

— Чи позначається нинішня політична ситуація в Україні, Росії і Молдові на Вашому натхненні?

— Сумно, але композитор Євген Дога виявився незатребуваним. Я написав музику більш ніж до двохсот фільмів. Але за останні два роки не написав жодної мелодії до фільму. Не отримав жодного замовлення.

Мені важко визначити, з якої причини це відбувається. Мабуть, моя «група крові» не пасує кінережисерам. Але я впевнений, що це — не примха країн, а лише певних індивідуумів, які в цій каламутній воді дуже добре ловлять рибу.

І вірю, що пройде трохи часу і люди знову потягнуться до тонких, ніжних і духовно високих речей. Війни, як відомо, рано чи пізно закінчуються. А музика вічна, як і мистецтво взагалі.

P. S. Покидаючи гостинний дім великого композитора, мені пощастило поспілкуватися з дружиною маestro, Наталією, корінною москвичкою, яка півстоліття тому залишила столицю і переїхала жити до Кишинєва до ще нині невідомого Євгена Доги. Я поставила лише одне запитання: що визначило її вибір?

— Знаєте, ми познайомилися абсолютно випадково. Але молода людина, яка у той час (шістдесят роки!) збирала народний фольклор, не могла не привернути увагу. Почуття були дуже яскравими і сильними. За місяць ми одружилися.

Ще я встигла дізнатися, що його улюбленою стравою досі залишаються молдавські плащинди. Окрім музики, Євген Дога пише прозу і доглядає квіти в зимовому саду, немов маленьких дітей, — від пролісків і крокусів ранньої весни до пізніх осінніх хризантем...

Зінаїда ГУРСЬКА

м. Кишинів

ТАРАС ШЕВЧЕНКО І ВОЛОДИМИР СОСЮРА

ДО 200-РІЧЧЯ ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА ШЕВЧЕНКА ВІДОМІЙ ПОЕТ І ЛІТЕРАТУРОЗНАВЕЦЬ МИХАЙЛО ЯКОВІЧ ВІШНЯК ПІДГОТОВІВ МОНОГРАФІЮ «СЛОВОМ ШЕВЧЕНКА НАХНЕННІ», ПРИСВЯЧЕНУ ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ І ЛІТЕРАТУРНО-ЕСТЕТИЧНИХ УПОДОБАНЬ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ. «КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ» У СЬОГОДНІШНЬОМУ НОМЕРІ ПОЧИНАЄ ПУБЛІКАЦІЮ ОКРЕМІХ ІІ СТОРІНОК.

Слово Тараса Шевченка і його діла спростили і продовжують спростили величезний вплив на формування світоглядних позицій і творчих уподобань цілих поколінь майстрів красного письменства в країнах усіх земних континентів. В Україні ж, мабуть, не було жодного справжнього поета, який би не звіряв своє слово з огненною музою Кобзаря. Не є винятком у цьому і чи не найбільший український лікар ХХ століття Володимир Сосюра, який глибоко шанував Шевченка, неодноразово називаючи його своїм «безсмертним вчителем».

Йому він присвятив кілька статей, зокрема, такі, як: «Орел України», «Шевченко з нами», «Не з тих джерел» та інші. Ці статті засвідчують те, що все свідоме життя Сосюри тісно пов'язане з іменем Шевченка, який завжди був для нього взірцем самовіданого служіння слову і своєму народові Україні. «У мой творчості, — зазначав Сосюра, — це як сонце для всього сущого. Ще маленьким я захоплювався «Катериною», перекладав російською мовою «Кавказ». Дихання Шевченківського генія я відчуваю, коли починаю поетичний шлях, і відчуваю й зараз у силі його непревершеного гніву, його безсмертної любові» [1, 60].

А на схилі своїх літ, вже будучи визначним майстром слова, в 1964 році — році 100-річчя від дня смерті Шевченка, він писав: «Гро́зова муз Шевченка осяяла мої перші поетичні кроки. Вона зігрівала мое серце і в дні моєї поетичної юності зірлості і зігрівала його, коли сніг років затуманив мое волосся» [2, 62]. А згадуючи свої перші поетичні кроки і називаючи імена тих поетів, які вплинули на нього своєю творчістю, допомогли самому сформуватися як письменнику, на чільні місця він завжди ставив ім'я Тараса Шевченка. Про Шевченківський вплив йдеться і в його неопублікованій автобіографічній поемі «Волдька» [3, 5].

А перша зустріч майбутнього поета з Шевченком відбулася ще в його дитячі літа, коли він, майже дитина, подорожував з батьком містами і селами Донеччини в пошуках хоч якогось заробітку. Тоді, як він згадував, «майже в кожній сільській хаті бачив «Кобзаря». Особливо почулися підлітки Сосюри уже згадані Шевченківські поеми «Катерина», «Кавказ», а ще — «Гайдамаки» та «Варнак». А вплив Шевченкового послання «І мертвим...» з пророчими словами:

Розкуються незабаром
Заковані люди,
Настане суд, заговорять
І Дніпро, і гори,
І потече сторіками

Кров у сине море [4, 349] — відчутний уже у власних творах поета, зокрема, у його вірші «Від-плата», в якому теж ідеться про час розплати з ворогами «за сліози, кров, за муки, що бідний люд віки терпимим шляхом лів».

Неодноразово Сосюра звертався у своїй поезії і до образу Тараса Шевченка. Можна стверджувати, що Шевченківський образ проймає всю його поетичну спадщину, починаючи з поем «Дніпрельстан» (1926), в якій виражені прагнення здійснити Шевченка

в поневолену Україну, допомагати людям, Сосюра за аналогією з Шевченком відсилає своє «слово смугляве» в окуповану ворогом Україну:

Хай же з кулями поруч
Летить мое слово смугляве,
В нім любов лиши до вас,

а до ката — ненависть і гнів.

Хай летить мое слово до вас
Кріз хитливі заграви,
До моїх побратимів, до любих
моїх земляків [6, 262].

Написаний у важкі для країни дні, в грудні 1941 року, коли вся Україна вже була окупована ворогом, вірш Сосюри набув великої популярності. Його широко друкували фронтові газети, журнали, альманахи, поширювали в листівках. У творі органічно поєднані епічні елементи оповіді з глибоким ліризмом, автор вдається до змін тональності і строфічного тембрів, що сприяє піднесенню ідейного задуму твору збудити патріотичні почуття, ненависть до ворога і віру в перемогу. Щоб «Лист до земляків» міг дістатися за призначений і не був знищений на окупованій території фашистами, його вмістили всередину тексту поеми Т. Г. Шевченка «Сон» («У всяко-го своя доля») після слів «а мати пшеницю на панцирі жне», що вийшла друком у київському видавництві «Укрвидав».

Відомін знаменних Шевченкових слів — «немає в світі України, немає другого Дніпра» — відчувається і в знаменитому вірші Сосюри «Любіть Україну», написаному вже після звільнення Києва в 1944 році і названому Олесем Гончаром поетичною сповіддю:

Промчать віки, і веже яснокрилі
Нові міста знесуть
у синь висот,
Ta на твою заквітчану могилу
Все буде йти, як і тепер, народ.
[5, 248].

Особливо відмінністю вищезгаданих, як і наступних творів Сосюри про Шевченка, є поєднання в них викривального пафосу з публіцистичною пристрастю, піднесеною патетики з використанням народнопоетичних засобів, а також органічна гармонія суму та радості, туѓи та оптимізму.

Особливо часто став звертатися Сосюра до образу Шевченка в часи Другої світової війни, коли над Україною нависла смертельна небезпека фашистського повноваження. З-під його пера з'являються такі твори, як: «Шевченко в Донбасі», «Т. Г. Шевченко», «Шевченко з нами», «Син», поема «Безсмертні». В них Шевченко ніби оживає і стає в ряди воїнів-борців за звільнення рідної землі-України від фашистських політич.

Для нас вона в світі єдина, одна
В просторі солодкому чарі...

Проте тут Сосюра не повторює свого великого вчителя, а через яскраві пейзажі, деталі виразно малює картини сучасної йому України. Велика пристрасть і ширий ліризм, як і в Шевченка, злилися у вірші Сосюри воєдино і створюють виразний образно-емоційний ефект.

І в повоєнні роки поет продовжував і надалі звертатися до образу Шевченка, яківкою засмальюючи його як в окремих віршах («Якби ти глянув на Україну миль», 1961), так і в поемах «Безсмертні» (1947), «Україна» (1951), «Дочка лісника» (1957). А образи Шевченка і мотиви його творчості продовжували бути непримінними атрибутами Сосюри-рівненської поетичної спадщини.

Нерідко Сосюра вдавався до окремих трансформацій і образів пересмислені з поезії Шевченка. Так, використовуючи його образи із класичного Шевченківського вірша «Садок вишневий коло хати» («Співають ідуши дівчата», «Вечірня зіронька встає», «Хруші над вишнями гудуть» та інші), Сосюра, не порушуючи Шевченківської ритміки, у своєму вірші «Уже достигли полуниці» (1948) створює своєрідний ліричний малюнок:

Такий народ не можна вбити,
Раз він такого дав співець.

Традиціями Шевченка познаній і один з чи не найбільших за образно-емоційним багатством творів Сосюри часів Другої світової війни «Лист до земляків», який можна віднести до монологічного послання, жанру, котрый зустрічається і в Шевченка. Наслідуючи свого попередника, який, звертаючись до своїх «дітей-дум», закликав їх іти

у поневолену Україну, допомагати людям, Сосюра за аналогією з Шевченком відсилає своє «слово смугляве» в окуповану ворогом Україну:

Хай же з кулями поруч
Летить мое слово смугляве,
В нім любов лиши до вас,
а до ката — ненависть і гнів.

Хай летить мое слово до вас
Кріз хитливі заграви,
До моїх побратимів, до любих
моїх земляків [6, 262].

Написаний у важкі для країни дні, в грудні 1941 року, коли вся Україна вже була окупована ворогом, вірш Сосюри набув великої популярності. Його широко друкували фронтові газети, журнали, альманахи, поширювали в листівках. У творі органічно поєднані епічні елементи оповіді з глибоким ліризмом, автор вдається до зм



«ТАТЛЫ SES» — КОНКУРС ТАЛАНТИВ

В анексованому Сімферополі 6 грудня у Кримському драматичному (колись українському) музичному театрі відбувся фінальний гала-концерт шостого сезону учасників телевізійного конкурсу талантів «Tatly SES». Цього року в конкурсі взяли участь понад 200 осіб, з них обрали 21 кращого виконавця.

Як розповів кореспондент сайту «Крим.Реалії» виконавчий директор телеканалу АТР Шевкет Меметов, цього року конкурс став інтернаціональним. «Брали участь діти різних національностей. Найголовніше — те, що діти співали кримськотатарські народні пісні, вони перейнялися, увійшли в цей образ. Вони співали пісні мовою цієї землі», — розповів він.

Учасники виступили у двох номінаціях: «Пісня» і «Танець». Цього року, на відміну від минулорічного конкурсу, організатори заходу відмовилися від номінації «Словесна майстерність». «Саме танці та спів, як засвідчила практика минулих років, користуються найбільшою популярністю у наших юних учасників. «Словесна майстерність», на жаль, помітно програвала у видовищності хореографії та вокалу, і тому нам довелося відмовитися від цієї номінації», — сказала гендиректор телеканалу АТР Ельзара Ісламова.

ДІЛИТИСЬ ТВОРЧІСТЮ — ПОКЛИКАННЯ МИТЦІВ

У цей непростий час дуже важливо зберегти в душі іскру віри, надії та любові... Важливо втіматися на духовній висоті і підтримати інших навколо себе, розділяючи і радість, і смуток близького. Такого висновку доходиш шоразу, коли зустрічешся з творчими людьми, які дарують нам свій талант — через слово, дію, пісню...

* * *

Під керівництвом досвідченого педагога Тетяни Сінкіної при соснівському Будинку дитячої та юнацької творчості діє дитячий ляльковий театр «Веселка». І гастролі для юних акторів — улюблене заняття. Вони завжди мають у репертуарі цікаві постановки казок для малюків. У жовтні актори лялькового театру здійснили кілька зустрічей з глядачами. Одного дня відвідали вихованців дитячого садка «Горобинка» у рідній Соснівці, а вже наступного мандрували у село Сілець, де у школі їх з нетерпінням чekали учні 1-4-х класів і їхні керівники. Завітали на зустріч і директор школи Петро Побережник, педагог-організатор Анна Матковська та заступник директора Ольга Ситар.

Дитячий ляльковий театр співпрацює з педагогом із Жовківщини, поетесою Орисею Жмут, яка написала багато цікавих п'єс для дитячого театру. П'єсу «Зайчикова казочка» діти разом з керівником чудово втілили у сценічне життя.

Ще одна постановка — за мотивами української народної казки «Котик і Півник», в обробці Орисі Жмут — також вдалася юним ляльково-



Христина Антків і Роман Антонюк

дам. Вони отримали від глядачів заслужений букет аплодисментів.

* * *

У Червонограді Львівської області, в церкві Святого Йосафата, відбувся благодійний концерт. Виступали Христина Антків і Роман Антонюк. Професіонали-музиканти присвятили свою програму 200-літтю Тараса Шевченка, а зібрані кошти віддали на потреби бійців військової частини ТО 200, які охороняють стратегічні об'єкти на ході.

У Храмі було велелюдно. Вела програму Галина Гринник, яка знайомила присутніх з цікавими біографічними моментами життя нашого Пророка. Слухали, затамувавши подих... Звучала чудова музика, пісні на слова Шевченка, інших авторів. Фортепіано, бандура, прекрасний голос Романа Антонюка, віртуозна гра Христини Антків — усе в творчому порівні презентоване вдичним слухачам, серед яких були і

войни-захисники. Єдиним хором звучало величне «Многая літа!», а також безсмертний твір Кобзаря «Реве та стогне Дніпр широкий».

У цей благодійний вечір було зібрано понад 40 тисяч гривень. Настоятель Храму отець Михаїл Нискогуз подякував виконавцям, а також організаторам концерту і всім присутнім за спільну справу — збір коштів на потреби солдатів.

* * *

Народний артист України Остап Стаків завжди дарує зацікавленій публіці оригінальні патріотично-ліричні дійства. У Львівській філармонії пройшли театралізовані музично-поетичні композиції «Свято Покрови — свято українського війська» та «Листопадовий зрів». Концерти організовано на підтримку українських захисників.

До участі у патріотичному святі Остап Стаків запросив відомих і улюблених багатьма митців: Львівський муніципальний хор «Гомін», ке-

рівник Руслан Ляшенко; школу бойового гопака під керуванням Володимира Куцана; вояків-УСУСів, керівник Любомир Горбач; музиканта-колекціонера музичних інструментів Любомира Кушліка (трембіта), Тараса Семущака та Івана Дікала (литаври).

Ведучу дійства — артистку філармонії Катерина Трачук — захопила увага глядачів прекрасним декламуванням віршів, чистим співом і сердечністю виконання своєї програми. Остап Стаків виконував патріотичні пісні, народні, авторські. Зал був зачарований прекрасним співом народного артиста, а також виступом хору, майстернimi трюками гопаківців, звуками трембіти і литавр. Неодноразово глядачі підхоплювались з місць, щоб разом з артистами виконати патріотичну пісню.

На великому піднесьенні духу всі присутні молилися «Боже Великий Єдиний...», а після концерту довго дякували артистам за прекрасне мистецьке свято, яке нагадало трагічні і героїчні сторінки нашої історії, дало змогу пом'янутьти всіх наших Героїв і долути до підтримки українських захисників.

* * *

Шанувальники поетично-го слова поспішили в осінній Львів на зустріч з романтичною і патріотичною, іронічною і мелодійною творчістю галицького поета Мирослава Артимовича. У розкішній зали

музею етнографії та художнього промислу на проспекті Свободи зібралися численне товариство — родина, друзі, колеги — і ті, хто знайомий з творчістю Митця, і ті, хто прийшов до нього вперше. Автор презентував третю збірку. Назва її така актуальна, романтична, філософська, як і пора року: «Осіни мене, осене...». Сам автор називає свою нову добірку поезій

права, різнопланова, життєво мудра. Вірші, присвячені батькам, дітям, дружині, онукам, — це згусток надії і вірності, пошанні і безмежної любові. Жарти, пародії, присвяти викликають живий інтерес своєю влучністю, дотепністю, теплом. Патріотична на поезія — бойова, конкретна, енергійна, сповнена здрового глузду, конструктивної критики і безмежної віри у щасливу долю нашого народу. Вечір розпочали з хвилинами пам'яті, вшановуючи Героїв України, що загинули за рідний край.

У збірці — сім розділів, як сім нот у нотному стані, як сім струн на дзвінкій гітарі... До речі, з музикою Мирослав Артимович дуже дружний! Він пише чудові пісні, які і сам виконує під акомпанемент гітари, і дарує гарним виконавцям. Серед них — ансамбль хлопців, яким керує рідна сестра поета — Ірина Кузяк. Вона також пише музику до текстів брата. Окрасою презентації став дует «Два Данила». Хлопчаки грали на скрипках, чудово співали, що й пританцювали!

Публіка, затамувавши підих, ловила кожен поетично-музичний звук, хвилювалася і усміхалася разом з ліричним героєм Мирослава Артимовича. Твори читав сам автор і його друзі-актори. На столі горіла свічка, за вікном шумів вечірній Львів, у вікна бився перший несміливий сніжок, а народ, спрагнений до гарного поетичного слова, задумано вслушався у поетові молитви:

...Осіни мене, осене,
на осінній мотив
журавлиної просині
у тремтінні струни,
і метеликів танці
у полум'ї айстрі,
і почуте уранці
жадане: «Кохай...»
на осанну осонину
і злет в небосинь
ув осянні сонця
осіни...

Віра ОЛЕШ



Дитячий ляльковий театр «Веселка»



Танцювальний колектив «ФРЕШ»

СОСНІВСЬКІ ЛАУРЕАТИ

У Центрі творчості дітей та юнацтва Галичини (м. Львів) проходив Третій міжнародний конкурс сучасної хореографії «Super dance — 2014», який відбувся в рамках святкування 75-річчя функціонування позашкільної освіти Львівщини та 30-річчя діяльності Центру творчості дітей та юнацтва Галичини.

Учасниками цьогорічного конкурсу були понад сорок танцювальних колективів з України, Білорусі, Молдови, Польщі, Чехії, Литви, Естонії, Латвії.

Приємно відзначити, що у двох номінаціях лауреатом 4 ступеня став дитячий танцювальний колектив «ФРЕШ» (керівник-хореограф Тетяна Жукова) дитячої музичної школи (директор Ернест Василишин) міста Соснівки Львівської області.

У складі журі працювали провідні митці хореографічного мистецтва України і світу. «Конкурс є культурно-мистецьким заходом, який покликаний сприяти становленню і розвитку хореографічного мистецтва та національної культури, формуванню духовних цінностей шляхом підтримки дитячо-юнацької творчості та розкриття творчих здобрутків сучасного хореографічного мистецтва в Україні», — розповіли организатори.

Молодий гурт з Соснівки — Дитячий танцювальний колектив «ФРЕШ» — робить перші кроки у танцювальному світі. Звичайно, потребує великої під-

тримки від шанувальників молодіжної творчості. І такий вдалий виступ на міжнародному конкурсі говорить про наполегливість і бажання працювати. Тетяна Жукова — керівник колективу — неймовірними зусиллями намагається організувати вихованцям сценічні костюми, знаходить транспорт для перевезення, сама виступає разом з дітьми на розмaitих мистецьких заходах як у рідній Соснівці, так і по області. Мріє

разом з дівчатами про оригінальні постановки, над якими всі творчо працюють, про гарні костюми, цікаві гастролі, віячні глядачів.

«ФРЕШ» широко дякує за підтримку і допомогу всім, хто долучився до творення колективу, хто допомагає здійснювати виступи. А це і директор музичної школи Ернест Василишин, і батьки дітей, і друзі та всі, хто підтримує їхні танцювальні проекти.



ДІД МОРОЗ ЧИ СВЯТИЙ МИКОЛАЙ?

Незабаром настане найбажаніший день для дітлахів і до них завітає святий Миколай. У ніч на 19 грудня він приходить до кожної оселі й кладе під подушку малятам подарунки. Напередодні свята діти пишуть до нього листи зі своїми побажаннями і вкідають їх у поштову скриньку або кладуть за віконо і моляться до нього.

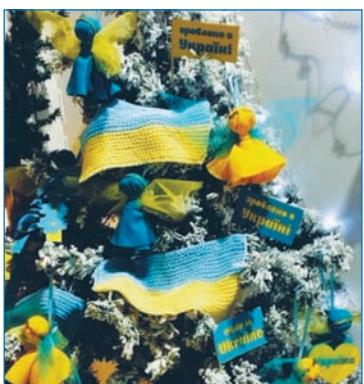
*Мій Святынський Миколаю,
Приходи скоріш, благаю.
Я до тебе помолося
І тихенюко пригорнуся.
Щастя дай моїй родині
І хоханий Україні.*

Перед святом діти пригадують всі свої добрі й негарні вчинки, зважують: чого більше. Бо чемні діточки обов'язково знайдуть під подушкою подарунок, а неслухняні — прутки. В сучасні часи народилась добра традиція — саме у цей день опікуватись сиротами та зндоденими дітьми, вручаючи їм подарунки.

Миколай, на відміну від Діда Мороза, не є вигадкою. Він справді жив у 340 році після Різдва Христового. Вважається, що він мав дуже добрє серце і був благодійником. Так, одного разу він врятував трьох дітей бідующего сімейства, підкинувши у віночок будинку золотими лісниками із золотом. Усе, чим він володів, та все, що приносилі йому люди, він роздавав бідним та дітям. А ще Миколай опікуються воїнами, воядями і мандрівниками, вважається покровителем школярів та студентів, моряків, торговців та рибалок. Після смерті Миколая оголосили святым. Святий Миколай — найвідоміший святий у Європі.

А хто ж такий Дід Мороз? Його «прароділом» був герой російських народних казок Мороз — червоний ніс. Спочатку його називали Дідом Тріскуном із суворою, як російські морози, вдачею. У казці «Морозко» він добру працелюбну дівчину поморозив-поморозив, а потім усе-таки обдарував, а ледачу — заморозив на смерть.

Коли в середині 1920-х років у СРСР почалася антирелігійна кампанія, не тільки ялинка, а й Дід Мороз перетворився на «релігійний непотріб» і став розглядатися як «продукт антинародної



Новорічні свята 2015 року провести на Софіївській площі, на якій встановлять головну ялинку країни, ярмаркові будиночки та облаштують резиденцію Святого Миколая. 19 грудня, на День Святого Миколая, саме Святитель, а не Дід Мороз запалить різдвяні вогні на ялинці країни та привітати дітей. Подібні заходи від Діда Мороза заплановані також у парках «Перемога», «Партизанської слави», Центральному парку і на Різдвяному ярмарку на Троїцькій площі, біля спорткомплексу «Олімпійський». Усі ці свята у столиці матимуть яскравий національний колорит.

Цьогоріч кияни зможуть відвідувати Різдвяні свята під справжньою карпатською ялинкою. Її столиці подарує Івано-Франківськ. Зелену красуню у столиці прикрасять білими голубами — символами миру. Вона постане в усій красі на свято Миколая. Дітлахів зустрічатимуть волонтери в образах різдвяних янголів та доброго Святого.

Сергій ГОРИЦВІТ



В Україні побутує добра традиція — випікати до свята Миколая для малечі смачні солодкі «миколайчики». Ними пригощають і колядників та посівальників на Різдвяні свята.



ВІРШІ НАШОГО ДИТИНСТВА

Грицько БОЙКО

Вірші цього поета (1923-1978) прийшли до мене, коли сам пробував віршувати в шостому класі, і особливо тоді, коли чиви говорили своїх малих, а зараз учні онуків. Для прикладу вірш «Вереда» («Джерельце» його вже друкувало), в якому вже з перших рядків довірлива розмова з дитиною, допомагає і допомагає мені і нині і ще допомагатиме не тільки мені виховувати не одне покоління, впливаючи і колоритною деталлю, і точною інтонацією, і огорнутим серпанком гумором. А як доречно використано все багатство української фразеології в поезії «Отакий у мене ніс!» («не сунь носа», «залишити з носом» і т. д. і т. п.). А в яких життєвих колізіях, як і в поезії «Вермі», фразеологізми обіграні! Тож не дивно, що ці речі стали одними з найпопулярніших серед дітлахів.

Талановитий Г. Бойко видав близько ста книжок для дітей, писати для них було йому радістю і щастям (а творив він і «дорослу»

ЛАМПОЧКА-ШАХТАРКА

Чистила я татову
Лампочку-шахтарку,
Чистила старанно,
Що аж стало жарко.
Любо подивитися!..
Я мершій до хати,
Щоб свою роботу
Тату показати.
Тато посміхнувся:
— Зроблено, як треба!
Тільки ж, помічнице,
Подивись на себе!

Вся ти забруднилась —
В сажі навіть кіски.
Ти — немов шахтарська
Лампочка до чистки.

МИЛОЧКА-КРУТИЛОЧКА

у Милочки-крутилочки
Є дзига заводиш:
Як заведеш —
Покрутиться
І спиниться вона.
А Милочка-
Крутилочка,
Мов дзига, так і так —
Все крутиться
Ta крутиться,
Не спиниться ніяк!

БУСОЛ

В сінокосах,
В срібних
Росах
Заросився
Бусол
Босий.
Сонце блисне —
Бусол
Висхне.

ГОРІШНА

В горішнику
Горішна
Горішками
Обвішана.
Оришка
Й Тимішко
Струшують
Горішки.

ПРОЙДЕМ ДВОРОМ — ПОГОВОРИМ

Поросяtko
Тупориле
Із чуркатком
Говорило.
Говорило:
— Пройдем
Двором.
Пройдем
Двором —
Поговорим. —
Розказало
Поросяtko,
Як в городі
Зрило
Грядку.

СОЛОВЕЙКО

Соловейко
Навесні,
Навесні
Сипле співи
Голосні,
Голосні.
Соловейку,
Щебечи,
Щебечи:
Мене співам
Научи,
Научи!
Заспіваем
Ми удвох,



Василь ЛАТАНСЬКИЙ,
учитель, письменник

с. Пруди, Советський район, АР Крим

Ми удвох,
Починаєм:
— Тіу-тьох,
— Тіу-тьох!

«ВСЕ РОБИМ СВОЇМИ РУКАМИ»

Прохає бабусю Ганнуся:
— Погладь мені галстук,
бабусю!
— Сама ж ти що маєш
робити?
— А я буду вірша учити.
— Ну вчи. Коли вивчиш,
як слід,
На столик поставиш обід.
— Хай мама обід приготує:
На збір піонерський
спішу я.
— Яка ж у вас буде
програма?

— «Все робим
своїми руками!»

— І що ж ти покажеш
на зборі?

— Я буду співати у хорі
І вірш прочитаю

з програмами:

— «Все робим
своїми руками!»

НЕ ЗНАЛА

Пита бабуся у онуки:
— Чи ти помила добре
руки?
— Аякже, — Милочка
в одвіт, —
Помила з милом,
так, як слід.
— А де? —
бабуся знов питає. —
Води ж у хаті в нас немає.
— Немає? — здивувалася
Мила. —
А я не знала і... помила.

**Катерина
МУСІЄНКО**

* * *

Як за обрій сонце
спати заходить,
їжаю до нас вечеряти
ходить.

Під шовковицею сіре
звірятко
ягідки солодкі любить
збирати.

У траві собі шукає гостинці.
Голочок у нього сотні
на спинці.

Лапки, носик
і малесенькі очі...

Не боїться з дому йти
проти ночі.
Підійшла до нього
наша Ганнуся —

їжаю сопе,
в клубочок згорнувся.
Колючки хоч і малененькі,
та гостри.

Не чекав, мабуть,
нікого у гости.
І Ганнуся поспішає до хати,
щоб малого їжаю
не лякати.

* * *

Пролетіла понад парком
кучерява сіра хмарка,
а за нею — буйний вітер
захитав дереву й квіти.

Усміхнулось небо радо,
сіє дощиком і градом.
Метушня у парку, шум —
всі тікають від дощу.

А як тільки вищухла
злива —
зовні в парк біжать
щастилі.

* * *

Любить віршки
Христинка
про кирпату капустинку,
про ведмедика і сойку,
про сосну струнку

й високу.

Прочитала про кораблик
і чому сумує равлик,
як горішок спав у листі...

— Мамо! Віршки ж —
барвисті!..
Білі — про ромашки ніжні
і про зими білоніжні.

Жовті віршки й зелені —
про берізки і про клени,
а про кущики піоній —
і рожеві, і червоні.

Про веселку і про зорі —
кольорові і прозорі.

Золотаві — то про осінь.
Як же я не знала досі!..

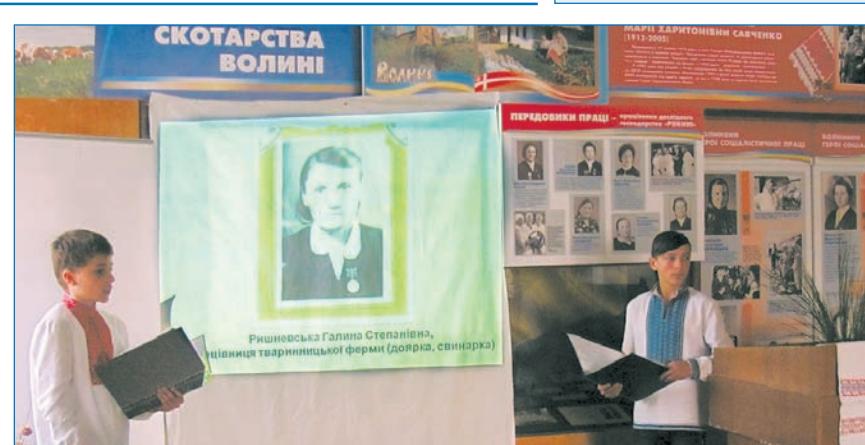
Дивувалася Христинка:
вірші — ніби намистинки.

м. Київ

НЕ ЗГАСАЄ ІНТЕРЕС ДО ІСТОРІЇ

«Минуле і сучасне сільського господарства моого краю» — під такою назвою пройшла нещодавно Перша обласна молодіжна краєзнавча науково-дослідниця конференція. На базі музею історії сільського господарства Волині-скансен, що в селищі Рокині Луцького району, учні старших класів міста Луцька і Волинського краю презентували свої наукові докторанти.

Науковці музею започаткували проведення таких щорічних краєзнавчих, науково-дослідних молодіжних конференцій з метою збереження історично-достовірної інформації, матеріалів, свідчення людей про особливості стану сільського господарства краю в різні роки, про людей сільськогосподарської праці, про регіональні особливості технологій сільськогосподарського виробництва, про особливості місцевих традицій, звичаїв і обрядів сільськогосподарського циклу різних епох і часів, про дослідники і науковці виробництва та відеозаписи їхніх спогадів про свій життєвий та трудовий шлях; документи, що підтверджують трудові здобутки цих людей, а також інформація про людей праці, яка стане доступною не одному поколінню волинян, адже вона буде збережена й експонуватиметься в Музеї історії сільського господарства Волині-скансен. Учні з захопленням і почуттям гордості розповідали про своїх односельців учасникам конференції. Старання і праця мо-



сільськогосподарської науки Волині.

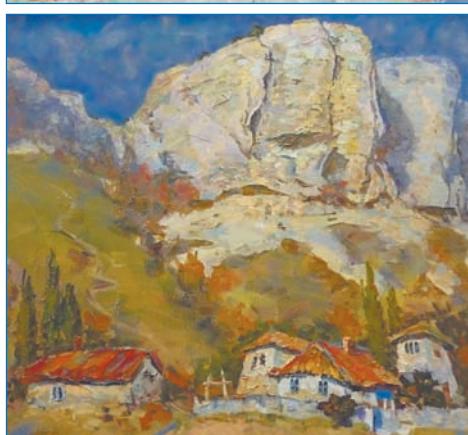
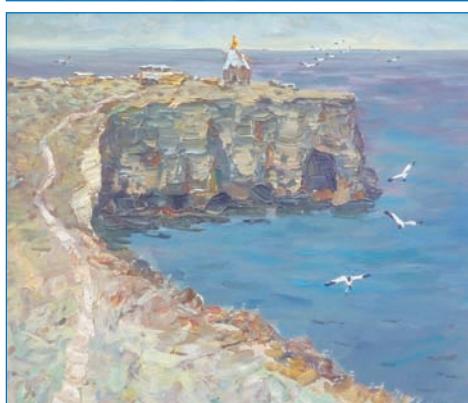
Наймолодшими учасниками конференції були учні Хорлупівської школи Ківерцівського району Протасюк Андрій (9 клас) та Шокало Андрій (7 клас). Під керівництвом свого наставника Протасюка Віталія Григоровича — директора школи, вчителя історії Хорлупівської школи та за підтримки вчителя інформатики учні зібрали багатющий пошуковий матеріал: це фото передовників і новаторів виробництва та відеозаписи їхніх спогадів про свій життєвий та трудовий шлях; документи, що підтверджують трудові здобутки цих людей, а також інформація про людей праці, яка стане доступною не одному поколінню волинян, адже вона буде збережена й експонуватиметься в Музеї історії сільського господарства Волині-скансен. Учні з захопленням і почуттям гордості розповідали про своїх односельців учасникам конференції. Старання і праця мо-

лодих дослідників-краєзнавців бу



САМОЦВІТНІ РОЗСИПИ ТАРХАНКУТА

Олександр Максименко, як і його батько Євген Максименко, заслужений художник України, відомий кримський скульптор 60-90-х років минулого століття, багато років займається пластикою і досяг у цьому виді образотворчого мистецтва вагомих результатів. Його вироби скульптури і малої пластики демонструвалися на виставках у Києві, Москві та за кордоном — у Польщі, Бельгії, Канаді, Голландії. Він брав участь у кількох міжнародних скульптурних симпозіумах у Вроцлаві (Польща), міжнародних симпозіумах художників і бієнале.



А нещодавно О. Максименко просто вразив кримський мистецький світ, відзначивши свій 50-річний ювілей могутнім живописним акордом у Будинку художника Сімферополя — персональною виставкою етюдів 2013-2014 років «Мій Тарханкут». Близько шістдесяти картин відкривають глядачу панораму цього найзахіднішого живописного узбережжя півострова з вигадливими скелями, бухтами, гротами, арками і нішами, косами піщаних пляжів, немов із казки, зокрема, Джантуль, Великий і Малий Атлеш, Беляус, Крокодил.

— Мені подобається цей дикий, чистий і лаконічний берег, — говорить автор. — На відміні від Південного берега Криму, де все парниково-ефектно, красivo, Тарханкут зовні неяскравий: стіл степу, така ж горизонтальність моря, 180 градусів зірок. Але на межі трьох стихій якраз і відбувається весь енергетичний вир.

Схід сонця і спекотний полудень, прибій і після шторму, рибальський причал і будиночок біля моря — ці та інші пейзажі художник буде широкими мазками олії на полотні, немов архітектор, нагромаджуючи фактуру багатошаровими рельєфами, як і в дійсності. Його живописне місиво вихоплює з навколошнього середовища громаддя скель, безкінечну морську безодню, маяк, чайок...

Дивовижні картини, які, за словами голови Спілки художників Криму, засłużеного художника України Миколи Моргуна, потребують виходу на природу і величезної само-дисципліни. Від них віде не тільки фізичною



силою, якою володіє автор, а й добротою, теплим ставленням до всього, що оточує нас у житті.

— Якось я також здійснив прогулянку по Тарханкуту, — розповідає заслужений художник України Іван Копаєнко, виставка якого в той же період експонувалася в сусідніх залах Будинку художника. — Дивлюся, палітра Максименка стойте забруднена, не помита, значить, — працює, відішов кудись ненадовго. Виявилось — плаває в морі. Так він і в живописі поплив потужно, немов атлет у воді.

Все краще для роботи О. Максименко взяв від природи і батьків, майстерність — у живописних школах Кримського художньо-промислового інституту (нині — Державна академія дизайну і мистецтв), який закінчив за спеціальністю «Монументально-декоративне мистецтво». І наповнює форму з чотирирамковими рамками кримських куточків, якими зачарований, в які закоханий. Кілометрами фарби в його руках перетворюють брили каменю з мису Тарханкут у самоцвітні розсипи. На черзі — Чатир-Даг, плоскогір'я в центрі півострова.

— Вчора піднімався на гору, — повідомив колегам із цеху, зайшовши в Будинок художника.

А щоб митцю й надалі було зручно малювати етюди з натури в будь-якому місці Криму, друзі з клубу «Третій четвер» подарували йому на відкритті виставки розкладний стілець.

Універсальний живописець і фотограф, заслужений художник Криму, кандидат технічних наук Олександр Максименко свої знання і вміння передає студентам Національної академії природоохоронного і курортного будівництва, де працює з 1992 року доцентом, завідувачем кафедри основ архітектури



та образотворчого мистецтва. Викладає спеціальні дисципліни — рисунок, живопис, скульптуру, читає лекції про світло і колір в архітектурі.

У 2011 році захистив дисертацію зі спеціальністі «Технічна естетика». Його розробки класичних сюжетів з вічними образами краси, втілені в камерному жанрі станкової пластики, бронзі та мармурі, можуть стати окрасою баґатох громадських та приватних споруд і парків Криму.

У нього безліч творчих і виставкових планів, до реалізації яких підключається вся сім'я. Його сестра Анна також здобула вищу мистецьку освіту в Харкові. Нині — кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри графічного дизайну Кримського гуманітарного університету. На «ти» з мольбертом син Євген і дочка Світлана. Співоварство рідних, одержимих мистецтвом людей!

А Микола Моргун як керівник професійної Спілки наставляє:

— Скульптура — це дуже добре, але живопис — вічний.

У ньому є гармонія і масштабність, які по плечу майстру, відчуття Вітчизни і дорогоцінна зірка на шляху до істини, досконалості.

Валентина НАСТИНА



«ШЕРШАВЫМ ЯЗЫКОМ ПЛАКАТА»

ВИСТАВКА, ПРИСВЯЧЕНА ПОДІЯМ НА ДОНБАСІ, ОБУРИЛА ЗМІ РОСІЇ

Російський «5-й канал» випустив сюжет із заголовком «У Києві відкрилася русофобська виставка». Йдеться про виставку, яка являє собою сто найкращих плакатів, присвячених конфлікту на Донбасі.

«Експозиція враже відвертою русофобією, відкрито спонукає до насильства, будь-який із цих плакатів — пройдент ненавистю до Росії, Донецька і Луганська».

«Прямі заклики до вбивства і геноциду, вихвалення нацистів минулого і їхніх сучасних послідовників, знищання, приниження і неприкрыта русофобія. Це — сучасний Кіїв», — заявляють російські журналісти.

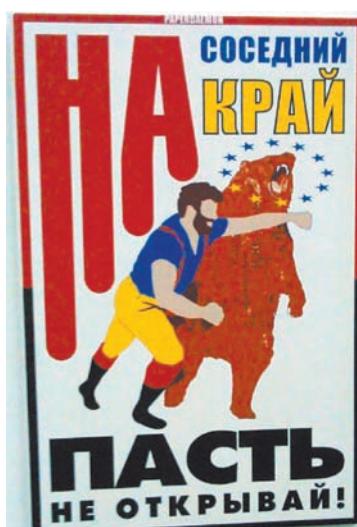
У сюжеті намагаються провести аналогію з пропагандистами Третього рейху, мовляв, «технологія полягає в тому, що німці змогли переконати, ніби євреї — не люди, і тому їх треба вбивати, і так само станеться і з росіянами». У сюжеті також висловили занепокоєння у з'язку з забороною російських каналів і з відсутністю заборони на проведення даної виставки.

Російські журналісти заявили, що українські галеристи виконують важливу політичну місію — «демонструють публіці ворога». Виявляється, на виставці, яка так обурила російські ЗМІ і була названа русофобською, 46 робіт з 100 представлених російським художником із псевдонімом Paperdaemon із російської Пермі, проте такі деталі російські канали оминули.

«Він надіслав нам їх найбільше — понад 300 робіт, з них ми вибрали 46 кращих, у них присутня ненормативна лексика, вміткова цілком, вони з українською мовою і з російською, ілюструють негативне ставлення до російської імперії, до Путіна, до ситуації, що стала в Донецьку, він підтримує українців», — пояснила у коментарі для Радіо «Свобода» координатор виставки Елізавета Бельська.

Також вона додала, що саме роботи українців виявились лояльнішими, менш радикальними, порівняно з роботами російського художника. Наприклад: тема іконопису і дорожніх знаків і їхніх компіляцій Олександра Алексеєва, — де просять виши сили «врятувати і допомогти».

«Ми тисячу разів подумали і, певне, не погодились би, якби це були українські автори, які виробляють продукт такого супільнотного резонансу, а осільки в Росії дуже багато тверезомислячих людей, які розуміють, що потрапили в пастку путінського пропагандистського режиму, котрі борються у свій спосіб, підтримуючи Україну, ми ці плакати виставили експозицію. Хочемо передусім показати Росії і подякувати за те, що там лишилися люди, які розуміють всю сутність брехливої путінської пропаганди», — розповів про виставку Радіо «Свобода» український актор Антін Мухарський.



Один із «антirosійських» плакатів художника з російської Пермі

АНОНС!

ЗА УКРАЇНОЮ — В МУЗЕЙ...

У Кримському етнографічному музеї 12 грудня відкривається виставка «Народи Криму» з фондів Російського етнографічного музею.

Одним із завдань виставкового проекту «Народи Криму» є демонстрація предметів побуту, музичних інструментів і 26 повних комплексів костюмів із зібрання РЕМ (разом 362 предмети), тобто експонування артефактів традиційної культури XVIII-XIX століть, присутньої в національній самосвідомості її сучасних носіїв.

Зокрема, у виставці буде презентовано речі, що належали українцям, які переселялися до Криму в різні часи. Зібрання не відзначається великим обсягом, однак воно презентує колекції, де зібрано найрідкісніші експонати, що характеризують побут і культуру півострова. Як раритети на виставці показуватимуться традиційні вбрання XVIII-XX століть, музичні інструменти та документальні фотографії XIX — початку XX століття. Виставка триватиме до 15 квітня 2015 року.

<http://crimeanua.wix.com/main>

УЄФА ЗАБОРОНЯЄ КРИМСЬКИМ КЛУБАМ ГРАТИ ЗА РОСІЮ

Союз європейських футбольних асоціацій заборонив футбольним клубам з анексованого Криму виступати в російських змаганнях з 1 січня 2015 року. Про це на пресконференції повідомив генеральний секретар УЄФА Джанні Инфантіно, — інформує ТАСС.

При цьому, як повідомляє агентство, Російський футбольний союз не буде покараний за те, що кримські команди — ТСК, СКЧФ і «Жемчужина» — грали у другому дивізіоні чемпіонату Росії.

«У Криму буде створена спеціальна зона, де футбол буде розвиватися тільки під егідою УЄФА», — пише ТАСС.

Наприкінці липня кримські клуби були допущені до ліцензування рішенням бюро виконкому Росій-



ського футбольного союзу, а згодом стали учасниками другого дивізіону чемпіонату Росії. Це рішення опротестувало керівництво Федерації футболу України. Відтепер, за словами генсека УЄФА Джанні Инфантіно, без згоди УЄФА і Федерації футболу України (ФФУ) Російський футбольний союз (РФС) не матиме права проводити турніри на території Криму. Крим визнаний «спеціальною зоною», в якій розвитком футболу і фінансуванням футбольних проектів займатиметься виключно УЄФА.